

Reuerendo in christo patri fra-
tri Lherubino spoletano ordinis mi-
norum preclaroq; verbi dei semina-
tori. Troylus maluitius inter iuris
vtriusq; interpretes canonicosue bo-
nonienses exiguus salutem in do-
mino.

Luribus iam elapsis di-
ebus diuinum illud animi
aduertens documentum
dare quod accipe fore be-
atius mente agitari vir
sanctissime quo te mu-
nere tua digno scititate donare de-
berem. Et cum certior essem te non
aurum non argentum: non lapidem
preciosum: non denique temporale quicquam
appetere: cum temporalia velut fra-
gilia iam diu ipse renueris: ac christum
imitans paupertatem predices
maiora percipiens premia tibi ab im-
mortali deo in celis reseruata: mihi
in mentem venit spirituale aliquid
ex officina nostra licet exili: elabo-
ratum deuotissimo tuo nomini de-
dicare. Et inter cetera que occurre-
bant inspiratione quadam: ut reor di-
uina mihi infusum est: ut de sancto-
rum canonizatione libellus tibi felici-
ter ederem. Certum est enim quod plu-
rimos ex deuotissima illa quae ele-
gisti religione viros ad celestia emi-
grasse canonizatione debitam com-
morantes: inter quos cum in fatum
diuina vocatione concesseris te re-
censendum fore non ambigo. Quid
enim homini dulcius: quid suauius
quid denique optabilius esse potest
quam possessoris omnium non solum pos-
sessorum: sed et fruitorum post mor-
tem fieri. Is est inquam humanus fi-
nis: quem qui bene ut tu fecisti no-
uerit omnia nouit: qui vero secus
ignorabit. Unde de te merito illud
dici potest. Felices nimium qui te
genere parentes. Et licet certior
essem vir recolende materiae hanc
tam ex canonistarum quam theologo-
rum doctrinis tibi melius quam mihi

fore cognitam. firma tamen stetit
sententia illa sub verborum compen-
dio in hoc libello ut canonice tan-
tum referretur omnia theologorum
scrutatione referre. ne in alienam
messem quod a iure improbatum est
falces ponere viderer. Tractat nam-
que teste Jeronimo fabrilis fabri:
Non credo tamen sacros in hoc the-
ologos a canonistis aliqua in par-
te dissentire. Dabis igitur veniam si
non ita diserte ita luculenter ut res
exposceret dixerim. Nam temporis
angustia propter lectiones in quibus
continue versor: exilitasque ingenii
mei hoc minime patiuntur. Hec est
edepol iuxta Jo. an. sententia una
de maioribus causis que inter christi-
anos proponi ac disputari queat. Et
graves materias ut inquit Jeroni-
mus. ingenia parua non sufferunt.
Quorum vero prouinciam hanc tam
difficilem aggressus fuerim: si me-
queres: respondeo non ob aliud di-
uino consilio patrocinio: nisi postquam
ut dixi canonizandus existis: inter
legendum opusculum hoc aliquan-
do cum oculis dabitur ardentius in
diuina maiestatis seruitium inflam-
meris: quo digniorem sedem in il-
la celesti patria iuxta merita digni-
ora tibi comparare valeas: nec non
ut de me tibi plurimum deuoto et po-
tissime in orationibus non solum in
hac vita: sed et in celesti cum ibi fue-
ris recorderis. Si enim meam in te
deuotionem recte intelligeres hec
non tam ex ore: quam ab intimo cordis
emanare facile crederes. his igitur
omnibus mature libratis pater re-
uerende libellum hunc tuo deuotis-
simo nomini dedicatum suscipere de-
precor non dedigneris: in quo si quod
quod benignissimas aures tuas of-
fendat inueneris: id ingenii mei tar-
ditati humaneque nature: in qua ni-
hil perfectum inuenitur impinges.
Si vero quod iuri consonet diuine
maiestati. a qua omne datum optimum
ascribendum velim censeas: meque

deuotissimum in omnibus comen-
datum habeas vale.

De sanctorum canonizatione opu-
sculum incipit.

Accepturus igitur opu-
sculum hoc de canoni-
zatione sanctorum an-
te omnia de rei quidi-
tate videndum esse ce-
sui.

Nam ut inquit philosophus in
vi. topi. vniuscuiusque rei qditas ab
ipsa diffinitione innotescit: quod e-
legantius reasumpfit Licero in pri-
mo officiorum libro in prin. Omis-
iquit que a ratione suscipitur de re
aliqua disputatio debet a diffinitio-
ne proficisci: quod confirmavit iu-
risconsultus in. l. i. de testa. vbi trac-
taturus de testamentis ante omnia
diffiniuit quid esset testamentum.
Idem volens tractare de tutelis in
ti. ff. de tutelis in. l. i. diffiniuit quid
esset tutela. Idem in ti. ff. de iustit.
z iur. volens tractare de ipso iure i
l. i. in prin. diffiniuit quid esset ius.
Et ideo Bar. z moderni i. l. i. i. pri-
ff. de acquiren. pos. tractaturi mate-
riam possessionis ante omnia diffi-
niuerunt quid esset possessio. Qua-
de re querendum est. Primo quid
sit canonizare sanctus. Secundo qd
possit sanctum canonizare. Tertio
que requiruntur ad hoc vt quis tan-
quam sanctus possit canonizari. Quar-
to z ultimo que forma in canoniza-
do seruari debeat.

Apio igitur primum dubi-
um: pro cuius declaratio-
ne premittendus est quis
dicatur sanctus z faciendū
esse censeo hanc distinctionē. Aut
sideramus hanc ecclesiaz militante
z sic in hoc seculo viuentes. Aut ec-
clesiaz triumphantē z per cōsequēs
eos qui de hac vita migrauerunt.

Primo casu dico qd omnes mū-
de ac virtuose viuētes merito san-

cti dici possunt. z ita itelligat quod
habet Leuitici. xi. z. iij. c. z prima
Petri. c. i. Sancti estote quonia ego
sanctus sum dominus deus vester.
transumptiue in. c. tenere debet.
xxxi. dis. z ita etiaz procedit tex. in
c. maximilianus in fi. ibi quia q san-
cti non sunt sancta tractare nō pnt
z est etiā tex. in. c. oportet in versi.
scriptus ē enim sancti estote. lxxxi.
dis. que ita intellexit Archid. in. d. c.
tenere. facit tex. i. c. pposuisti. z i. c.
plimos. lxxxiij. dis. quos ita itellerit
Archid. i. d. c. nō o3. z ita et intelli-
gat tex. i. c. nō vos in vñ. qd ei san-
ctus dubitet. xl. dis. Ita et intelligi
o3 illud prophete psal. xvij. Lū scō
scris eris z cū inocete inocēs eris
Et illud non enī loca sed vita z mo-
res sanctum faciunt sacerdotes: de
quo in. §. i. xl. di. z illud ecclesiastici
xxvij. cū viro sancto assiduus esto
Et tex. in. c. non est facile. xl. di. vbi
dicitur non sanctorum filij sunt qui te-
nent loca sanctorum: sed qui exercent
opera eorum. Et tex. in. c. sancta qd
pe rusticitas fa. q. vij. Et ideo non
imerito tex. marcelli iuriconsulti i
l. sanctum. ff. de rerū diui. dixit san-
ctum est quod ab iniuria hominum
defensum est atq3 munitū: facit tex
iuncta glo. in ver. sanctificetur in. c.
i. de success. ab. intest. vnde domi. i
c. decet in prin. de imu. eccles. li. vi.
dicit qd loca sacra sunt sancta. i. fir-
mata penis z statutis contra delin-
quentes in illis. vt in. §. qui vero i
auten. vt licet matri z auie. z in. §.
sancte. instit. de re. diui. z in. l. si qd
in hoc genus. l. de epis. z cleri. z p
id quod habetur in. c. in primis. ij.
q. i. Adduci potest quod eleganter
dixit Tho. de aqui. secūda secunde
questione. lxxxi. articulo vltimo qd
nomen sanctitatis duo videtur im-
portare. Uno mō mūdiciā. z huic
significationi competit nomen gre-
cum. dicitur enī agios idest sine ter-
ra. Alio modo importat firmitatez
Unde apud antiquos sancta dicebā

tur que legibus erant munita vt violari non deberent. Unde et dicitur aliquid esse sancituz qa est lege firmatuz. Potest etiam vt dicit Tho. hoc nomē sanctus secūduz latinos ad mūdiciā p̄tinere vt intelligatur sanctus quasi sanguine tictus: eo q̄ antiquitus illi qui volebāt purificari sanguie hostie tingebātur. vt Iſidorus dicit in libro ethimologiārū et vtraq; significatio cōpetit vt sanctitas attribuaf̄ his que diuino cultui applicantur. ita q̄ non soluz homines s; etiā templuz et vasa et alia huiusmodi sc̄tificari dicūtur ex hoc q̄ cultui diuio applicātur. mūdicia enī necessaria est ad hoc q̄ omnes deo applicent̄. nam mens humana inquinat̄ ex hoc q̄ inferioribus rebus cōiungit̄: sicut quelibet res ex imixtiōe peioris sordescit: vt argētū ex immixtione plumbi. Oportet autē q̄ mens ab inferioribus rebus abstrahatur ad hoc q̄ supreme rei possit cōiungi. Et iō mens sine mūdicia deo applicari non pōt. Unde ad Hebre. cap. penul. dicit̄. Paces sequimini cum omnib; et sanctimonia sine qua nemovidebit̄ deū. Firmitas etiā exigit̄ q̄ mēs deo applicetur. applicat̄ enī ei sicut ultio fini et primo principio. huiusmodi autem oportet maxime imobilia esse. Un̄ dicebat apostolus ad Roma. viij. Certus suz q̄ neq; mors neq; vita sepabit me a caritate dei. Sic ergo dicit̄ sanctitas p̄ quā mēs hominis seipaz et suos actus applicat deo. Et sic secūduz Tho. sc̄titas dicit̄ a firmitate siue mundicia. Et iō iuriscōsultus in p̄allegata. l. sanctū dixit. sanctū autē dictū est a sagminibus. sunt autē sagmina herbe q̄dam quas legati po. ro. ferre solēt ne qs eos violaret sicut legati grecoruz ferunt ea que dicūtur certia. Unde dicit̄ ibi glo. q̄ legati dicunt̄ sancti per. l. fi. in prin. ff. de legati. Hinc descendit verbū sanctio in iure positum. est enī sanctio inuolā-

bilis et ab iniuria hominuz tuta legalis statutio. et ita intelligitur lex sanctio leguz. ff. de pe. Unde sancire nihil aliud erit q̄ inuolabiliter statuere ad declaratiōem legis sancim; la prima e la. ij. l. de sacrosan. eccle. et l. sancimus. l. de testa. et l. de penis cum si. Et de multiplici significatiōe verbi sanctio videnda esset glo. que est glo. pria in probe mio. ff. de quo etiā in diffinitiōe sanctitatis quā pono in fine h; primi dubij. facit ad hec. §. sancte ubi glo. insti. de re. diui: in ver. sanctio nes. et glo. iij. dis. in summa in fi.

¶ Concludo ergo q̄ omēs munde ac virtuose viuētes possunt nuncupari sancti tanq̄ ab iniurijs hominū propter eorū bonitatē defensandi immo potius honorandi et extolledi. Et maxime qa cōmunis ē vulgariū sermo dicētiū talis est sanct; homo sicut de tua reuerēda paternitate publice dicit̄. valet enī argumentū a proverbio vulgariuz secūduz Jo. an. per illuz tex. in. c. et si in deos de iudeis. facit. c. quemadmoduz de iureiuran. et l. ita vulnerat. ff. ad. l. acquil. et glo. magna in fine in. l. quod in heredem. ff. de tribut. actio. immo cōmunis loquēdi vsus p̄fertur proprie verborū significatiōi. l. libroruz. §. quod tamē cassius ff. de lega. iij. et ibi Bar. et in. l. cum delationis. §. afinaz molendinaria et ibi etiā Bart. ff. de fun. instruc. et in. l. i. ff. de suis et legit. et in. l. omēs populi de iusti. et iure. et in rubri. de noui ope. nunci. in fa col. et in. l. labeo ff. de suppel. lega. et do. ab. in. c. i. d. postu. prela. in. ix. col. et in. c. p tuas in notabilibus de probat. Jo. and. in. c. fundamēta in nouella de elec. in. vi. et Ab. in. c. non magno ne clerici. vel mona. do. Anto. in. c. certificari de sepultu. Idem in probemio decretalium in. ix. col. In quib; locis concludit̄ p̄fati docto. q̄ etiā i statutis reiecta pp̄ria significatiōe

quod dicitur in summa

ne. ap. verbio vulgariuz

attenditur cōmunis vsus loquendi
z ita multo fortius erit dicendus in
casu nostro per rationes z iura su-
peri⁹ adducta. Et hec sanctitas ml-
ta operatur. Primum q̄ licet alias
electio nec actiue nec passiue cadat
in laycum in spiritualibus. c. sacro-
sancta. z. c. massana de electio. Fal-
lit tamen in layco sancte vite. casus
est not. in. §. his omnibus. lxi. dis.
vbi dicitur q̄ laycus ratione sancti-
tatis vite potest eligi in episcopus.
Dat exempluz i beato Severo Ni-
colao z Ambrosio. z illum text. ad
hoc magnificat do. meus Andreas
ficulus in. c. cum adeo in glo. penul-
tima de rescrip. De hoc tamē lati⁹
dico in tractatu meo de digni. epi-
scopali in tercio dubio in princ.

¶ Item operatur q̄ licet iude⁹ fa-
ctus christianus in egritudine non
possit presbiter ordinari fallit ratō
ne sanctitatis vite. tex. est singula-
ris in. c. i. lvij. dis. secundum Ludo.
fingu. cccxxiiij. **¶** Item operat q̄
victus non debz condemnari in ex-
pensis quia presumitur habuisse in
itam causam litigandi dicit Hosti. i
c. finem litibus de dolo z cōtu. pro
quo est glo. fi. in. c. expedit. xij. q. i.
¶ Item operatur q̄ iudex licet cō-
sanguineus partis non possit ab al-
tera parte vt suspectus recusari se-
cundum do. Anto. in. c. postremo d
appella. **¶** Item operat q̄ si pre-
tor confidit de tali capto quia pro-
pter eius bonam famaz non posuit
eum in carcere z is aufugit q̄ pre-
tor nō tenetur secunduz Ange. in. l.
fi a bone fidei. ff. de rei vendi. dicē-
tis q̄ domini hui⁹ ciuitatis bononie
fecerunt capi quedaz nobilez z cō-
miserūt eum potestati qui propter
capti nobilitatem z bonā fama no-
luit eum incarcerare sed ei assigna-
uit totuz pallaciuz pro carcere z il-
le aufugit. dicit Ange. q̄ p̄tor fuit li-
berat⁹. qa debuit credere hōi nobi-
li. Idē voluit Ludo. in. l. ticio fund⁹
de condi. z demon. facit quod dixit

glo. in. l. i. ff. de ripa muni. quam al-
legat Bal. pro singulari in. c. ij. in. v
col. de iudi. facit etiam glo. in sum-
ma. iij. q. v. z quod dicit Bal. i. l. pa-
rentes. L. de testi. z probatur sancti-
tas vite si quis renunciauit proprijs
secundum glo. in. d. c. expedit: facit
glo. in. c. ij. in verbo nō fecissent de
noui ope. nunci. z illud euāgelij vis
esse perfectus vade z vende oia zc
Mathei. xix. Marci. x. Luce. xvij.
c. meminit glo. i. c. ad aures de. eta-
te z quali. Et hec est probatio pre-
sumptiua nam vere nō probat hoc
esse quod ab hoc contingit ab esse
l. non nudis. z. l. neqz natales. c. de
probat. Sed esse pōt z contingere
q̄ quis renunciauerit proprijs: z tñ
nō fit homo sanctus. c. socrates. xij
q. ij. de quo socrate mentionem fe-
cit Grego. in omelia super matheū
ad declarationem illius euāgelij.
xix. c. Item de eo meminit glo. in. c.
hoc scripsimus. xxx. di. Ille ergo ē
sanctus vere qui mundus est ab oī
macula vt supra dixi. **¶** Et hec ē il-
la sanctitas que summis pontifici-
bus attribui solet: qui z si aliquādo
mūde ac virtuose non viuunt tamē
viuere debent: cū representent san-
ctum sanctorū in terris. c. vt nostrū
vt eccle. benefic. c. fundamenta. §.
debet de ellect. in. vi. c. i. in prin. de
homī. eo. li. **¶** Et de hac sanctitate
poterunt verificari verba illa sanc-
ta sanctorum posita in. ca. i. in fi. de
vi. z hone. cleri. z in. c. nulli liceat i
verfi. sanctum sanctorum erit domi-
no. xij. q. ij. vnde glo. ibi exponit. i.
ad vsu sanctorum sacerdotū per-
tinet quasi deo consecratuz quod ē
notanduz ad declarationem dicti v-
ficuli sancta sanctoruz quare sic di-
catur. z illū tex. ad hoc allegat Do-
mi. in. c. decet in prin. de immun. ec-
cle. li. vi. Et ideo dicitur sancta san-
ctorum locus pro celebratione diui-
norum officiorū ad vsuz sanctoruz
sacerdotuz dedicatus. Et hoc respe-
ctu non licet laicis illū intrare nisi

Colony huius huius p̄ electi ad op̄am
et an nō p̄ p̄ male q̄ quibz p̄ p̄
fieri nō v̄t

Nō videtur nō debz
condemari i expensis

nō. 50. fuit eius p̄ carcerarij

causa oradi vt in d. c. i. in fi. 7 ibi do-
minus Anto. Lamen Jo. an. refe-
rens bonaguidaz ibi in fina. verbis
dicit q̄ sancta sanctorum est capel-
la rome in palatio constantini vbi p̄-
seruantur capita apostolorum Pe-
tri 7 Pauli quasi velit dicere q̄ ap-
pellatur sancta sanctorum. quia ille
est locus sc̄us respectu capitū illorū
sanctorum. Unde euenit q̄ hodie
sancta sanctorum dicatur pars illa
que est prope altare apud sacrariū
propter sacramenta que ibi p̄ficiū-
tur. Et quia in altari maiori cum so-
leat esse sacrum includuntur relique
vt extra de consecra. ecl. vel alta. p̄
totum secundum Abb. in d. c. i. in fi
Ideo non licet laicis illam intrare
nisi causa oradi vt dixi. ¶ Alibi pa-
nis etiam appellatur sanctus vt i. c.
hanc consuetudinem in prin. x. q. i.
vbi fit metio de illis xij. panibus p̄-
positionis quos in testamento ve-
teri dominus prohibuit filiis israel
ne comederent exceptis aaron 7 fi-
liis suis de quibus panibus habet
originaliter Leuit. xxiiij. c. 7 primo
regum. xxi. c. Et secundum Archid.
in dicto. c. hanc p̄suetudinez: illi pa-
nes dicuntur sancti quia sacramen-
tales erant 7 aliquid significabant
propter illud comedere de quo ibi
per eum. Et sic verbuz sanctus hoc
casu non significat id quod superi⁹
dixi. ¶ Secundo casu. s. quo ad ec-
clesiam triumphantem dico simili-
ter omnes habitantes in celesti pa-
tria non solum animas beatorum s̄
etiam ipsas intelligentias hoc ē an-
gelos sanctos dici debere cum om-
ni refulgeant mundicia: immo non
possent esse imundi alias essent im-
perfecti que imperfectio in celo nō
admittitur vbi est deus qui est sum-
mum bonum 7 ens perfectissimum
quo omnes beati fruuntur vnde me-
rito eos sanctos appellabimus. im-
mo deus ipse dicitur sanctus iuxta
illud quod dicit in celebratione mis-
se. sanctus. sanctus. sanctus. domi-

nus deus sabaoth 7c. Et in psalmo
xv. nec dabis sanctum tuum videre
corruptionem 7c. facit. c. tenere cuz
fi. supra in primo membro allegatis
Et secundum hoc intelligatur illud
quod habetur in simbolo apostolo-
rum: Credo in vnam sanctam eccle-
siam catholicam sanctorum cōmu-
nionem 7c. Et hec vera itelligo ha-
bito respectu ad vim 7 substantiaz
huius verbi sanctus. ¶ Habito ve-
ro respectu ad dedicationē ecclesie
fiendam alicui qui beatus reputa-
tur vel ad celebrandam diem mor-
tis eius: vel diuinū in eius memori-
am officiu; talis nunqua dicit san-
ctus nisi precedente canonizatione
inducta ab ecclesia 7 secunduz eius
formaz de qua infra dicaz. ¶ Sed
dicitur beatus cuius nec dies mor-
tis nec officium in eius memoriam
celebratur. nec etiā sibi ecclesia de-
dicatur. 7 ita cōmunis vsus loquen-
di obseruat cuius non est parua au-
ctoritas p̄ dicta in mēbro aīcedēti.
Et ideo pictores quibus alias dat
potestas quicquid audendi. iuxta il-
lud Oratij in poetria. Pictorib⁹ at
qz poetis quodlibet audendi semp
fuit equa potestas. pingūt imaginē
beati cum radio: sancti vero cuz di-
ademate circum caput vt inter eos
appareat differentia. Diadema eni
est corōa imperialis siue regia que
fit solum de auro 7 lapidibus p̄cio-
sis. 7 componit a dia quod est duo
7 demo demis. quia ex sui rotundi-
tate principiu; demit 7 finem secu-
duz glo. nota. in cle. i. in verbo dia-
dema. que facit differentia inter di-
adema coronaz 7 sertum de iureiu-
ran. quaz ibi sequit Paul. de liaz.
dicens q̄ diadema datur in signum
victorie non solu; tēporalis s̄ etiā
spiritualis. cū quo transiit ibi Lar-
di. 7 imol. Luz ergo sancti victoria
aduersus carnis tentationes versu-
tiazqz diaboli in hoc sc̄o bellicose
reportauerit merito diademate fa-
cta eorum canonizatōe insigniri de-

quib⁹ dicit beatus.

quid sit diadema

et q̄se dicit diadema sancti.

bent. ¶ Canonizati tamen aliquādo dicuntur beati. ut in. c. i. ibi qui beato eterne vite clauigero. xxiij. dis. et in. c. non nos beatus petrus. xl. dis. unde omnis sanctus canonizatus dici potest beatus sed non econtra. In vita vero dici non potest quis beatus secundum Tho. in prima parte questione. xiiij. articulo. x. et xi. et fa fe questione. cccxxiiij. articulo. ij. et in quarto dis. xliij. Nam beatitudo idem est quod vita eterna quod est pax et regnum celorum secundum Tho. in quarto dis. xliij. articulo. vij. viij. et ix. et secundum Albe. d. rosat. in dictionario suo in v. si. beatitudine. nihil aliud est beatitudo quam reuelatio magni dei et saluatoris nostri ihesu christi. ut in. c. ieiunius de consue. dis. v. de quo etiam per Tho. fa fe. q. c. clvi. in vltimo arti. Uel per Boetium in. iij. de consolatio. c. iij. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatio perfectus. Et ibidem. Beatitudinem summam bonum esse diffiniuit. Ad hoc allegari potest illud Quidam metha. dicitur beatus ante obitum nemo superius funera debet. Beate enim est beatus facere. i. prodesse. tex. est sing. in. l. bonorum de verbo. signi. sed homo ratione bone operationis facte in hac vita sentit proficuum in alia vita. iuxta illud psalmiste in psal. xvij. Et retribuet mihi dominus secundum iustitiam meam et secundum puritatem manuum mearum in conspectu oculorum eius. Improprie tamen dici potest beatitudo in hac vita. ita loquitur dicta l. bonorum. et lex iniquum. L. qui accusa. non pos. vbi dicit littera. iniquum et longe a beatitudine seculi vestri esse credimus et c. et ita intelligitur illa beatitudo que summis pontificibus attribuitur. et tex. in. c. legi in fi. ibi beatitudo tua. xvi. q. i. Quare hoc casu illum dicemus sanctus qui erit ab ecclesia canonizatus. et tunc verificabitur illud quod dicitur Alpianus iuris consultus in. l. sancta loca. §. proprie ff. de rerum diuini. vbi dicitur proprie dicitur sanctus quod sanctioe quadam est con-

firmitati. et quod dicitur tex. i. c. sanctorum in pri. lxx. dis. vñ proprie dicitur sanctus qui canonizatioe ecclesiastica erit confirmatus et approbatus. Immo in dubio appellatioe sancti intelligitur de canonizato secundum eorum loquendi usum. qui ut predictum attendi debet. Et ideo ad propositum dubij nostri canonizare erit aliquem secundum canones pro sancto approbare et confirmare sicut videmus in legibus approbatis et confirmatis in libris decretorum que dicuntur canonizate. Illud tamen verum est vbi canones mentionem faciunt de ipsis legibus secus si simpliciter sunt per Gratianum inserte in ipso libro decretorum. quia tunc tales leges non dicuntur canonizate. Ita dicitur glo. in vbo tractatus in. c. i. de reb. eccle. non alie. in. vi. qua sequitur Dominicus ibi in. iij. col. dicens alleganda esse ad hoc rationem ordinariam. Ita dicemus in casu nostro quod ille dicitur canonizatus pro sancto qui est a lege hoc est canone aiato qui est papa arg. i. aut. de consue. circa fi. collat. iij. cum solemnitate requisita de quibus in sequentibus dicitur fuerit approbatus et confirmatus. Et hoc declarabitur per id quod dicitur Jo. an. que sequitur de. Anto. et Abba. in. c. i. de reli. et vene. sanc. In quantum dicitur canonizare est aliquem per summum pontificem in cathalogo sanctorum describere ac decernere diffinire et declarare ut coli debeat et haberi pro sancto et quod fiat omni anno officium solemne pro eo sicut pro alijs sanctis iuxta qualitatem suam ut si est confessor fiat officium confessorum si martir martirum et c. ¶ Et de huiusmodi verificari poterit diffinitio illa sanctitatis quam posuit Licero in li. i. de natura deorum dicens sanctitas est sanctio colendorum deorum. Sed dionisius de diuinis nominibus. xij. c. aliter diffiniuit dicens quod sanctitas est ab omni imundicia libera et perfecta et omnino imaculata mundicia ut refert et sequitur tho. de aquino in loco supra allegato in primo me-

Canonizatus
dicitur papa

quod sit summus

quod possunt esse beati.

quod dicitur tamquam ab ecclesia canonizatus

*co mo lo apelle
r sanctorum*
bzo huius dubij. Alibi appellat san-
ctimonia vt est tex. not. in. c. si quis
hominem. xi. q. iij. Alibi sanctitudo
vt in psalmo. lxxxv. in vers. domū
tuam decet sanctitudo et in. c. decet
in prin. de imuni. eccle. li. vi. Et san-
ctitudo idem est quod firmitas que
corrumpi non potest fm Archid. et
Domini. in d. c. decet in prin. et ideo
dicit ibi Petrus de ancha. q. semel
deo consecratus ad humanos vsus
reuertere non debet. c. nulli liceat. xij.
q. ij. c. mancipia de rez permu. et in
c. semel deo de reg. iur. li. vi. Facit
ad hec quod dixi in prin. huius pri-
mi dubij. Et ita in hoc primo dubio
de iure mihi videtur esse pcludendum.

*q. b. g. n. s. t. g. e. p. g.
s. a. n. d. e. r. e. t.
m. s. a. n. c. t. o. r. u. m. p. o. s. s. u. n. t.
c. a. n. o. n. i. z. a. r. e.*
Equitur secundum dubium
qs possit canonizare san-
ctum in quo reperio duas
esse opiniones vna fuit vi-
centij quem referunt moderni ma-
xime Abb. in. c. i. de feriis qui dixit
q. quilibet episcopus in sua diocesi
poterat canonizare sanctum et mo-
uetur per illum tex. et per tex. in. c. i.
de conse. dist. iij. pro cuius opinioe
adduci potest quod dixit glo. in. c. si
cut et est glo. fi. vij. q. i. et in. c. in no-
uo. xxi. di. et in. c. accusatio. fa. q. vij.
In quibus dicit q. episcopi sunt le-
gati dei facit cle. suadente de pe. in
vers. episcopi enim dicuntur. Im-
mo plus dixit glo. in. c. oues. vi. q. i.
q. epusest oculus dei. ergo non erit
inconueniens dicere q. hoc respec-
tu quilibet episcopus saltem in sua
diocesi possit canonizare sanctum.
Item quia episcopi successerunt in
locus apostolorum et fuerunt pares
petro. d. c. in nouo. et ideo papa ap-
pellat se episcopum vt patet in pro-
hemio decretalius sexti et ibi domi.
et cle. vnde dicitur q. papa non est ma-
ior episcopo dignitate: sed admini-
stratione vt in. d. c. i. nouo et in. c. le-
gimus. lxxxiiij. dist. vnde dicitur q.
ordo episcopalis est maior alijs or-
dinibus secundus glo. in prohemio

sexti in vers. episcopus et episcopa-
tus est culmen dignitatis. c. venera-
bilis de preben. glo. in. c. ij. eo. ti. li.
vi. Item episcopi nominantur colu-
ne eccle. d. c. accusatio. Itē possunt
dici fundamenta ipsius eccle. iuxta
illud psal. lxxvi. fundamenta eius in
montibus sanctis de quo in. c. fun-
damenta de elec. in vi. Et exponit
in montibus sanctis. i. in apostolis
quorum loco vt dixi episcopi successerunt
plus dico q. episcopus dicitur
christus. c. si qs de petentib. xxiiij.
q. iij. ergo istis respectibus episco-
pus poterit canonizare sanctum vt
predixi. ¶ Sed alia est opinio q. pa-
pa debeat canonizare sanctum: ita
tenet do. Anto. Abb. et Imol. d. c. si
per tex. in. c. i. in fi. de reliqui. et ve-
ne. sanc. li. vi. dicens q. sine speciali
licentia pape quis canonizari non
potest eam sequitur Imol. in. c. ve-
nerabili de testi. hoc est voluit Jo.
an. ponens qd sit canonizare in d. c. i.
de reliqui. et vene. sanc. in antiquis
que seq. Ab. et do. Ant. ibi vt dixi. s.
in primo dubio in fi. idē affirmavit
Domini. et Pet. de ancha. post glo.
in verbo sedis in d. c. i. de reliq. et ve-
ne. san. li. vi. Et Hosti. in sum. de reli-
qui. et ven. sanc. in prima col. in vers.
ideo etiā dicit etc. ¶ Et pro hac opi-
nionē adduci rationes. ¶ Prima
naq. hec est vna de maioribus causis q.
inter christianos proponi possit fm
glo. in. d. verbo sedis in prin. ergo ad
sedē apostolicā est referenda. c. ma-
iores de baptismo. ¶ Secūda rō.
in canonizatōe agitur de miraculis
vt infra dicam in sequenti dubio et p.
sequens de fide cum ergo sit questio
de fide precipue est ad sedem apo-
stolicā referenda vt in. c. quotiens
xxiiij. q. iij. ¶ Tertia ratio. Naq. ad
papam spectat declarare dubia scri-
pturar. c. per venerabilem in. §. ra-
tionibus qui fi. sint legit. ergo mul-
to fortius dubia sanctitatis quia cir-
ca maiora maius periculum vertit
igitur etc. c. vbi periculum de elec. in
a iij

*q. papa canonizari
comonij sane debe*

p. 20

l. 20

3. 20

vi. **Q**uarta ratio ne ppter mul-
toru; episcoporu; simplicitatem po-
pulus decipi contingat. c. i. z. ij. de
reliq. z vener. sancto. in antiquis.

Quinta ratio ne in infinitu; ptingat
sanctos multiplicari z sic deuotione
refrigeret. c. episcopi. lxxx. dis.
Et has quinque ratios ponit Jo.
an. in prealleg. glo. in verbo sedis.
Quibus accedat. nam papa representat
deum in terris z tenet ei; vices
c. quanto de transla. prela. c. vt nrm
vt ecclesiastica beneficia. c. fundamēta.
§. decet de elect. li. vi. de. i. §. i.
de magist. c. i. de homici. in. vi. Uoluit
Specu. in tit. de lega. §. nunc ē
scienduz vers. lxxxix. z glo. in. c. serpens
de penit. dis. i. in verbo quod
deo. Et fuit de mente Tho. de aquino
in tractatu suo contra errores grecorum.
questiōe. lxxi. inquam allegat
grisostimū sup omel. di. lxxxv. dicentē
de christo Jacobū localiter in loco
terminauit. petru; autē toti; orbis
magistru; z doctore; ubi lati; per ipsum.
Et idem voluit in terciā pte summe.
q. viij. articulo pmo. Et in quarto
smaruz dis. xv. dicens papa esse caput
vniuersalis ecclesie. Et idem in tractatu
contra impugnates religionē. Et Scotus
in tractatu de pfectōe statuū. q. ix. dicit
q; papa est vicarius xpi; nō soluz in
quātum xpus fuit ecclesie patus s; in
quātuz fuit totius mudi dominus
Et q; iuste de statu z bōis hominū
potest ordinare. Et dixit Tho. i. iij.
sentētiaruz dis. xix. q; papa h; plenitudinē
potestatis i vniuerso sicut rex in regno.
Et idē in tractatu de errore grecoru;
consilio. lxxij. tenet q; de necessitate
salutis est subesse romano pontifici.
Et allegat Lyrilum in libro thesauroru;. z
Maximianū in epistola directa orientalibus
vnde dixit hostien. i. d. c. quanto q; deus
z papa faciūt vnū z idem tribunal.
z dicit Bal. in. l. barbar; philippus.
ff. de offi. preto. q; papa est suprem;
dei vicarius z qui contra;

riuz dicit mētitur. Et i finalib; ver-
bis dicit q; papa est omnia z super
omnia in spūalibus. Et allegat bernarduz
de contemplatōe ad Eugēniū. Et idem
Bal. in pbenio Grego. in prin. dicit q;
pape pmissa est tota machia spūalis
z thesaur; omnis dignitatis est in eo
ita vt nulla sit dignitas spūalis vel
ecclesiastica cui nō psideat. z idem
in. l. rescripta. L. de preci. impe. offer.
dixit q; omnes dignitates omnēq; potestatem
quā habuerūt omnes patriarche solus
papa habet. Et allegat Bernarduz
in loco antedicto. Et maior inquit
est auctoritas pape q; sctōz c. de libellis.
xx. dis. Et iō tex. in. c. intantū.
xxi. dis. probat q; loquens supra
papas dicit loqui supra celuz De qua
potestate pape latius p petru; de anch.
in repet. c. i. circa secundas cartas
de consti. z per do. Ab. in. c. nouit
in glo. ij. in secūda carta de iudi.
Et sic ex predictis colligit q; papa
est loco dei subrogatus in hoc mudo.
sed subrogatus sapit naturas eius
in cuius locū subrogat. l. si eū. §. q;
iniuriarū. ff. si quis cau. l. i. §. hec
actio. ff. si qs testa. lib. cē ius. fue.
c. ecclesia vt lite pēden. voluit Bal.
in. l. parabolani. L. d. epi. z cleri.
glo. i. l. certi pdictio i pri. ff. si cer.
pe. z De. de anc. p. c. cxxxiij Ergo
papa sapiet naturas dei i terris z per
consequens tanquā deus cuius est terra
z plenitudo eius vt iquit psalmista
psal. xxij. c. in ecclesiastico. xxij.
q. ij. c. tua el. ij. de dec. debet
canonizare sanctos. Et dixit Imol.
in d. c. fi. de feri. hāc esse cōez
opi. a qua nec in iudicādo nec in
consulendo recedendum est iuxta ea
que dicūt Jo. an. in. c. i. z Bal. in. c.
ne imitaris de consti. do. Anto z Ab.
i. c. tua nos de vsuris. **N**ō obstant
allegata in prima opi. z primo dictū.
c. fi. de feri. quia secundū Inno.
Jo. an. z do. Anto. z Ab. ibi loquitur
qñ episcop; vellet i sua diocesi
decernere aliquē sanctū iā ca;

q. 20

q. 21

Dep. Henr. in fine papae potestatis

maior auctoritas pape q; sctōz

in subrogato sapientia naturas
subrogati

no. i. n. m. g. z
ceden. d. g. h.
1. 5. op. an. i. c.
p. h. n. d. i. r. m. i. d. t.
p. n. alijs

deus et papa faciunt vnū z idem tribunal

noīzātū debere venerari z ferari.
Idem voluit glo. in d. c. i. de reliq.
z vene. sanc. in vi. Ad. c. i. de conse.
dis. iij. sicut ē rīdendū s; ab .i. d. c. fi
ad illā rōez p me adductā. s. q; ep̄s
fit legatus dei. Itē q; sit oculus dei
rīdeo id ēēvez i spē q; ad suā dioce
s; s; papa ē legat⁹ z ocul⁹ generalis
z vniuersalis ip̄i dei z dī vniuersalis
episcopus ecclesie. c. in nomine do/
mini. xxiij. dist. facit. c. suspectos. iij
q. v. imo dicit culmen episcopoz
secundū Bal. in probemio grego.
in fi. iij. col. z ibidez in. iij. col. in fi.
dicit q; est domin⁹ dominoz. z que
cūq; potestas est sub celo est i sum
mo potifice. Et ideo glo. in ver. lo/
cus in. c. ante omnia. xl. dist. habēs
respectū ad episcopos inferiores di
xit q; primus locus est papatus secu
ndus est episcopatus. Et q; illa q; pos
sunt fieri per pauciora non debent
fieri per plura fm pbi. in. i. ethi. z i
ij. de celo z mundo dixit q; dignio
ra sunt illa que fiunt per pauciora
q; illa que fiunt per plura. facit lex
singularia. ff. si cer. peta. z. l. fi. z ibi
Bal. L. de adop. melius erit dicere
q; papa tanquā episcopus vniuersa
lis quo ad omēs fideles canonizet
sanctus q; quilibet particularis epi
scopus quo ad suā diocesim tantū
Unde dixit glo. not. in. c. in istis. iij
dist. q; scientia pape preualet scien
tie omnium episcopozum quanuis
arguēdo dicat q; orbis fit maior vr
be. c. legimus lxxxiiij. dis. z per hec
ita pcluderē i hoc dubio. ¶ Et quo
niam superius dixi q; episcopus po
test decernere in sua diocesi aliquē
sanctū venerari z ferari queri pōt
an possit solus hoc facere do. Anto
in d. c. fi. de feriis dicit q; olim tenu
it q; nō possit hoc facer sine populo
per illuz tex. sed dicit postea se mu
tasse opinionez z q; solus cum capi
tulo seu clero pōt hoc facere naz in
his q; tendūt i fauorē aie qlibet est
subiectus episcopo. c. cū sit genera
le de fo. ppe. c. nouit de iudi. c. p ve

si papa p̄p̄o
22 ep̄at⁹

nerabile q; fi. sint leg. Et hanc partē
simpliciter sequitur Imol. in d. c. fi
in not. Et Petr⁹ de mote ep̄s baxi.
i dictionario suo in ver. sanctitas i
§. an ep̄s dicēs se alias mādasse ce
lebrari festū scōz martirū sauini et
cipriani fratrū militū baxie. Sed
Abb. ibi in. iij. col. dicit se putare op
positum esse verius nam in illo tex
z in. c. i. de conse. dis. iij. sine ministe
rio non fit mentio etia; de populo
Unde dicit q; licet in spectantibus
ad iurisdictionem episcopi ipse cū ca
pitulo possit facere statuta vtputa
circa punitōes malefactorum. c. vt
animaruz. z quod ibi not. de consti
tut. li. vi. tamē in alijs in quib⁹ ver
titur interesse aliorū nō potest epi
scopus facere sine eorum consensu
vel saltem eis p̄sentibus. vt not. di
cit imo. in. c. vestra de locat. z in. c.
fi. de offi. lega. Et confirmat Fede
ri. de senis cōsilio. xvij. quē allegat
Imol. in preallegato. c. vestra: vbi
de hac materia tractat. Et sic fm
Ab. aptissime sentit Imo. i locis p̄
altaris. z et Archid. in. d. c. i. q; i ca
su nro ep̄us nō potest facere statu
tus nisi populus cōsentiat vel saltē
sit p̄sens. non enī cōpellit populus
crescere. c. gesta. z. c. vbi. lxxiiij. dis
Dicit tñ Ab. se credere q; vbi popu
lus nō hēt legitimā causā p̄tradi
cendi non obstat p̄tradictio allegat
q; in simili dixit Archi. i d. c. vt ani
maruz z tex. i. c. i. de his q; fi. a ma.
parte cap. vt puta q; ep̄s vult preci
pere festandum sanctum qui origi
nez traxit de illo loco vel qd simile
facit secūdū euz. c. i. lxxv. dis. Et hāc
opi. l; Abbas nō alleget sentit glo
fi. i d. c. i. de p̄se. dis. iij. ¶ In quātū
dicit argumentū q; particularia de
creta epi p̄nt cōdere z canoēs p̄sti
tuere z p̄suetudies iducere fuādas
i prochijs suis i sbicōs suos cū p̄su
eozūdē sine p̄ntia pape vel e⁹ lega
ti. Idē vr ēē d̄ nite ab. i d. c. v̄ra di
cētis q; ep̄s et cū cap nō p̄t facer statu
tū q̄ten⁹ tagat alteri⁹ p̄iudiciuz nisi

nō p̄t facer ep̄s illud
alioz p̄t facer sine eoz

an ep̄s possit facer sine
p̄ntia canones q̄dere

q; no.

An ep̄s possit
facere cetera alia
q; iuris venerandi
solg

talis consensus vel saltem fit p̄sens
licet taceat cum sit vocatus ad con
sentiendum per not. dictum Inno.
fm eū in. c. i. d̄ his q̄ fi. a ma. p. ca.
Et idem dicit p̄cedere in legato qd̄
in episcopo. allegat Inno. in. c. fi.
de offi. legat. z Federi. p̄ filio. xliij.
Idē quo ad episcopuz tenet Inno.
in. d. c. vestra. z sic videt̄ tenere cō
trariuz eius quod tenuit in. d. c. fi.
de feriis. Dicit tamē quo ad illud d̄
taciturnitate q̄ id operat̄ potestas
episcopi qui generaliter potest di
sponere z statuere in tota diocesi.
z sic videt̄ q̄ valeat statutuz si gra
uatus per illud non contradicit cuz
possit contradicere. Ita dicit tene
do. Lardi. ibi tamē dicit Imol. ve
rius esse de iure q̄ exp̄sse talis con
sentiatur cuz agatur de eius p̄iudicio
per dictuz Jo. an. z aliorū post gl.
in. c. in genesi de electi. z in regula
is qui tacet in. vi. quod forte veri
est. Et ita poterit intelligi quod di
cit Inno. in. c. quāuis de re iudi. Et
Ly. in. l. si pecuniā in prin. L. de ne
go. ges. z in. l. inuitus. L. de procur
do. Anto. z Inno. in. c. ex parte de
cani de rescrip. z in. c. cuz olim ab
bas de offi. deleg. z Inno. in. l. ij. in
§. voluntatē. ff. solu. matri. z ita p̄
cedat. l. filiusfamilias. in. §. inuitus
z ibi glo. de procura. Sec^o vbi tra
ctaretur de cōmodo tacentis. quia
tunc habetur pro cōsentiēte per di
ctuz singulare secūduz omnes. In
no. in. d. c. ex pte. vbi dicit q̄ si agis
nomine meo in iudicio me sciēte z
non contradicente videoz ratus ha
bere. Idem videt̄ tenere Inno. in
c. in nostra de procura. z in. c. cū in
iure de offi. delega. z Archid. in. c.
qui ad agēduz de procur. in. vi. Se
quitur Rota decisio. q. xliij. z sequē
ti. z Bald. in. l. ii. L. si ex fals. instris.
Et Ange. z Imol. in. l. sepe de re iu
dica. z Ludo. roma. in. l. que dotis.
ff. solu. matri. z mouētur principaliter
per. d. l. sepe in ratione sui. vbi
hoc aperte videtur p̄bari. Et quia

conclusio est q̄ vbi taceo contra ac
tum quez contradicendo posses im
pedire videoz consentire. l. fideius
sor. §. fi. cū ibi not. intelligēo i affe
rēte cōmoduz tacenti secūduz do
minū meū Alexan. de imol. qui ita
transit in dicto. §. voluntatis in re
portatis antiquis in. iij. col. de quo
latius ibi per eum. Dominus meus
Andre. ficulus i. d. c. fi. de feri. i no
ta. quo ad illud quod dicit ibi Ab
bas q̄ non obstat episcopo contra
dictio populi vbi non habet iustas
causas cōtradicendi vt in faciendo
feriari aliquem sanctuz oriundū in
illo loco. dicit q̄ immo episcop^o in
uito populo poterit id facere. quia
propter sanctimoniā recedim^o a le
gibus cōmunibus. quia dicitur esse
gloria patrie sue. allegat i argumē
tuz text. sing. iuncta doctrina Bal.
in. l. sed z reprobari in. §. finali. ibi
valde tamē disciplinatos zc. de ex
cusat. tuto. ¶ Quantū vero ad de
terminationez nostre questionis te
net contra dominū Antonū. P̄rio
per dictuz. c. fi. de feri. vbi dicit lit
tera cum clero z populo. z per. d. c.
i. de consecra. dis. iij. Nec est bene
dictū quod dicit do. Anto. scilicet q̄
ille tex. hz duas litteras vt dixi su
pra. quia dicit ipse q̄ papa i. d. c. fi.
ponit verba. d. c. i. Et sic declarat
qualiter debeat intelligi ille tex. ali
as si esset dubius nō mereretur ad
hoc allegari. Nā dicit philosoph^o
Quod multipliciter exponit ei^o ve
ritas ignoratur. Refert Bald. in. l.
ne quicquā. §. vbi decretuz d̄ offic.
proconsul. ¶ Secundo contra do
minū Anto. allegat dominus meus
glo. in argumentū in cle. dispendio
sam de iudi. volentem q̄ papa non
possit tollere ordinem iudicarium
in foro seculari. quam glo. allegat
Bald. pro singulari in. l. eos. §. fi.
c. de vsur. sed bene poterit tollere
in foro suo. Ita dicamus i p̄posito
q̄ ep̄s cū clero possit facere h^o mōi
statutum de feriando tale festum.

in q̄ dicitur vbi dicitur
dicitur

o. Longi magister
dicitur

no. q̄ dicitur
falsi iudicis pro
tollere ordinem
iudicarium

quo ad ecclesias sibi subditas et di-
 uina officia celebranda: sed quo ad
 ipsum populum non poterit preci-
 pere cum agatur de eius preiudicio
 nisi ut dictum est fuisset ortus in il-
 lo loco. argu. glo. in. c. si proponen-
 te de rescrip. et quod habetur in. l. ij.
 L. de annon. ciui. li. xi. in versi. pau-
 perib? nostre ciuitatis et eius quod
 dixit Licero in libro de amicitia. po-
 tiores inquit sunt nobis ciues qm pe-
 regrini et quod habetur in. c. licet d
 fer. ¶ Ad allegata vero p do. Ant.
 respondet q loquitur generaliter s
 c. si. de fer. et c. i. de consecra. di. iij.
 loquitur spetialiter: sed generi de-
 rogatur per spetiem ut regula ge-
 neri li. vi. et in. c. i. de rescript. ergo
 et. ¶ Mibi videtur salua semp sen-
 tentia recti? sentiētis q opinio do.
 Anto. sit verior per rationem p eū
 allegatam cui Abbas non respon-
 det. Item quo ad actus spirituales
 peragendos consensus laicorum nō
 debet esse in consideratōne sicut vi-
 demus in electionibus fiendis de p
 latis ecclesiarum ut in. c. massana et
 in. c. sacrosancta de elec. facit quod
 habetur in. c. ij. de insti. et in. c. si. de
 reb. ecclesi. non alie. et in. c. ecclesia
 de consti. ergo in casu nostro i quo
 agitur de actu spirituali non erit ne-
 cessarius consensus populi tanquam
 laicalis et. Nec ob. pro opi. domi.
 Abb. contra do. Anto. illi duo tex.
 In quib? probari videtur opi. Ab.
 et esse ipsius fundamenta. s. d. c. si. d
 fer. et d. c. i. de conse. dist. iij. Nā di-
 co q sane intelligendo illa iura nō
 probant opi. Abbatis. sed immo q
 episcopus possit illud facere nō so-
 lum sine populo sed etiam sine cle-
 ro. Unde in quantum dicitur ibi ce-
 terisq; solēnitatibus qm singuli epi
 in suis dioecesibus cū clero et popu-
 lo duxerit solēniter venerādas. in-
 tellige illaverba cū clero et populo
 esse referenda ad illud vbum vene-
 randas qm papa velit dicere q ep
 pōt inducere in sua diocesi festū ali-

cuius sancti esse venerāduz a clero
 respectu officij celebrandi in eccle-
 siis. Item a populo respectu artis
 non exercēde in illo die. Et iō bal.
 super illo versi. cuz clero et populo
 dicit nō itelligas q isti possint has
 festiuitates inducere sed inductas
 possunt feriare et non feriare. Uel
 aliter dici pōt. nam natura dōtionis
 cum est cōiungere accessorie nō pī-
 cipaliter. l. i. et ii. ff. de penu legato
 not. in. §. si qm ancillas instit. de le-
 gat. Unde notabiliter dicebat bar-
 to. in auten. ingressi in penul. col. L
 de sacrosan. eccle. q si qm dedicat se-
 cū suis bonis ecclesie illa expōsio ni-
 hil opat cū sit de iure ex natura ac-
 cessorii. ut i regula accessorii d re.
 iur. in. vi. et in. l. cū principalis. ff. e.
 titulo. secus si dicat se et sua bona.
 quia tunc bona per se et principaliter
 veniunt. quia natura dictionis
 est copulare per se et principaliter.
 dicta. l. prima et secunda. Cum
 igitur in casu nostro dicatur cum
 clero et populo non est dicenduz q
 consensus eorum interueniat principa-
 liter et sic necessario sed per quādā
 consequentiam tanquam accessorie
 ad ipsum episcopum qui in spiritua-
 libus est caput et principalis omnium
 in sua diocesi per id quod habetur
 in. c. omnes basilice. xvi. q. vij. et in
 c. regenda. x. q. i. Item. d. c. i. nō p-
 bat contra do. Anto. nāz dicit ibi il-
 le festiuitates quas singuli episcopi
 in suis episcopatibus cum populo
 collaudarunt: non autem dicit itro-
 duxerunt: sed potius inducta lauda-
 runt. et hoc ibi inferius probatur dū
 littera dicit: que vicinis tantum cir-
 cūmorantibus indicēda sunt nō ge-
 neraliter omnibus et sic ibi probat
 q ille festiuitates non erant idicte
 ab episcopo et populo. vel secundū
 do. Anto. i. d. c. si. quem i hoc sequi-
 tur ibi Imo. tex. i. d. c. i. secundum
 aliā litteraz dicit quas ep̄s in clero
 collaudauerit et sic solus ep̄s secun-
 dum illaz litterā posset hoc facere.

De dictione. et de dictione. alio

*ma. l. iij.
 rōes do
 anno*

an quis papa lomo nizat sumit
an requirat qd scilicet localitatem

Sed hec solutio tollitur p do. meū de quo supra. Uel solue vt supra dixi de dictione cuz respondendo ad d. c. fi. ¶ Et pro opinioe do. Anto. potest etiam sic argui. valet argumentū de toto ad partem. l. que de tota. ff. de rei vendi. l. qui scit ⁊ ibi glo. ff. de vsur. in. c. maiorib⁹ i glo. i. de preben. c. pastoralis in. §. itez cum totuz de offi. deleg. Sed certū est qd papa tanq̄ diocesan⁹ vniuersi. ⁊ in spūalibus habēs iurisdicōz vniuersales per. c. cuncta p mundū el. i. ⁊ el. ij. ⁊ c. per principalem. ix. q. iij. potest canōizare sanctū ⁊ mā dare ab omnibus venerari sine eorum consensu. facit quod dixi de potestate pape circa principuz huius dubij. Et ideo dixit Bald. in. c. bōe. el. ij. in quarta col. per illum tex. in versi. pendente de postulatione p̄latorū. qd sicut se habet sol in planetis ita se habet papa in ecclesiis. Poterit ergo episcop⁹ tanquā particularis diocesanus mandare aliquem sanctum venerari in eius diocesi sine consensu ipsorum diocesanorum. Dicitur enim episcop⁹ diocesan⁹. quia in tota sua diocesi spūritualem habet iurisdictionez. c. cū olim de prescriptio. c. cū episcopus de offi. ordina. li. vi. facit. c. penult. de testamen. Dicerem tamē qd episcopus debz indicere huiusmodi festa cum consensu capituli. argumēto. c. nouit ⁊ c. quāto de his que fiunt a prelat. sine consen. capi. ⁊ ita declaro opinionem do. Antonij. ¶ Non obstant modo cetera allegata per dominū Abba. quia locū habent quando episcop⁹ vellet statuere in his que tangunt populum quo ad temporalia. quia tūc requireretur eius cōsensus. Secus quo ad spūritualia per id quod supra dixi post dominū Antonij. Et ita potest etiaz responderi adductis per dominū meū contra dominū Antonij. quia nihil vel paruz faciunt. ¶ Sed posita illa cōmuni conclu-

sione pro vera qd papa debeat canonizare sanctū queri potest an interuenire debeat cōsensus cardinalium. Et hinc iudicio meo pendent leges ⁊ prophete. Et pro parte affirmatiua adduci potest ratio. nam papa non potest facere ardua sine interuētū cardinaliuz. ita dixit laurentius antiquus glosator volēs qd papa non possit condere leges generales sine cardinalibus per. l. humanum. L. de legi. sed condere leges est quid arduum vt ibi ⁊ in autentici. habita. L. ne filius pro patre ergo ⁊c. Et hanc doctrinaz retulit Alberi. de rosat. licet eaz nō sequatur in rubrica. L. de legi. Hanc partem tenuit Job. mona. in. c. sup eo de hereti. Et de ipso faciēs mentionem dominus Lardina. in sua repetitione. c. perpendimus in. viij. col. de senten. excōmu. Idem tenuit dicens qd cetus cardinaliuz est in quasi possessione vt papa nō faciat ardua sine consilio cardinaliuz. Idē consulendo approbauit in consilio cl. incipiente que sitū fuit sepe a me ⁊ in consilio. ccxxx. incipiente ad quedaz in carcere. vbi dicit requiri cōsensuz cardinalium. Et ideo dicit qd collatōes facte a Celestino sine eorum consensu reuocate fuerunt. Et allegat Jo. mona. vbi supra. Idē tenuit ipse Lardi. in. c. petitio. ⁊ ibi Job. de anania de homici. Et idem Lardina. in. c. ij. de cleri. nō residē. Cum hac opinione transiuit Bald. in. l. cum multa. L. de bon. qz libe. Idem Bald in. l. fi. L. de diuers. rescript. Job. and. ⁊ do. Anto. in pria qōe in. c. antiqua de priuileg. Do. Anto. in. c. requisisti in. vij. col. de testamen. Domi. Abb. in. c. per venerabile in quarta col. qui filij sint legitimi. in. c. i. in fine col. de offi. de lega. in. c. litteras in quinta col. de restitū. spolia. Et in quadaz sua disputatione incipiente episcopus ⁊ qdam rector in. xiiij. col. Eādē opi. approbat Archid. in. c. sunt quidaz

xxv. q. i. z in. c. cu3 redēptoz. xii. q. ii. z i. c. adrian^o ei ii. lxiii. dis. Do. d. scō gemi. i. c. i. i not. d. renū. li. vi. facit quod dixit Hostien. in. d. ca. ij. de cleri. non residen. q. si papa vult excommunicare vel deponere aliquē cardinales debet hoc facere cū collegio cardinalium vt refert Marti. de lau. in tractatu de cardinalibus. qōe lxxviii. Sed certum est q. canonizare sanctum est quid arduum secundum Job. and. in glo. in verbo quattuor in. c. i. de reliq. z venera. sanc. in vi. vbi dicit q. hec ē vna d. maioribus causis que possit inter christianos proponi igitur zc. Et in terminis huius questionis ita determinauit dictus Marti. in preallegato tractatu in vltima questione vbi dicit q. in canonizatione sanctorum debet interuenire ceteris cardinalium cu3 d. papa allegat Jo. an. z Hosti. in. c. i. de reli. z vene. san. z plene dicit se dixisse in opusculo quod fecit pro canonizatione beati bernardini senensis. ¶ Pro parte vero negatiua allegatur glo. in. c. fundamenta in. §. decet in verbo contingeret de electionibus. in. vi. cuius auctoritas in opinionibus dubijs omēs alios antecellit. per id quod dixit Jaco. butr. in. l. i. l. qui p. sua iurisdic. z Ly. in. l. i. l. de acti. z obliga. Ly. in. l. non moriturum. l. de contrah. z cōmit. stipu. Bar. in consilio incipiente Andriolus. Bal. in l. precibus. l. de impub. z alijs substitui. Unde Ly. vt refert Bal. i. peculio suo dicebat aduocato audi ydolum tuū. Glo. hanc opinionem tenuit etiam Jo. an. z Dominicus in d. c. super eo. z Saly. in dicta rubrica. l. de legi. vbi dicit opinionem cōmunē esse hanc. z ita seruari de facto cōtra Lauren. z allegat notata per Archid. in. c. que ad perpetuas z in. c. sunt quidam. xxv. q. i. z in. c. quāuis de offi. ordi. li. vi. Et dicit q. illa clausula de fratrum nostrorum consilio magis videtur de consilio

z ibi reprehendit Job. mona. in. d. c. super eo. Idē tenuit dictus Alberi. in. d. l. humanū. z Job. an. in. c. firmissime in prima col. de hereti. Et ita cōsultuit Pau. de cas. consilio cclxxx. incipiente Lbristi zc. i. facto p. senti. Do. Ab. in. d. c. ii. de cle. nō residen. Et dicit dominicus in. d. c. super eo. qd. hec est opi. cōmunis. Nam papa est supra conciliū. c. si gnificasti de electio. z not. in. c. pro posuit de conces. preben. Et hoc dicit tenere Ugo. in. c. leges. iiii. dis. z quo ad dictū Jo. mo. dicit non esse sibi credendum. quia cu3 eēt cardinalis conabat sustinerē ptem suā. Et dicit hanc eandem responsionem ponere Jo. mo. in extrauaganti bonifacii octauū que incipit excomunicamus vbi vult defendere q. appellatione clericorum non comprehēduntur cardinales de quo tamen videndū esset quod dicit in simili. do. Abb. in rubrica de vita z hone. cle. vbi querens an appellatione clericorum veniant episcopi pcludit q. i. odiosis non veniunt secus in fauorabilib^z z quia de hoc memini melius ibi scripsisse ideo ad id me remitto: cum sit quid extrauagans a materia nostra. Item dicit domini. in dicto. c. super eo non esse credendum Jo. mo. loquenti in causa propria. l. i. l. ne quis in sua causa. eandem opi. tenet ipse in. c. i. de scisma. in. vi. z Job. de lignano in d. c. ij. de cleri. non resi. allegat Archid. in. c. ad apostolice de re iudi. in vi. z i. d. c. quāuis dicentem qd. in agendis papa non habet necessario vocare cardinales. Et hanc partem dictus Jo. de ligna. veriozem esse putat i puncto iuris. Pro hac sententia facit quod dicit Jo. an. in. c. sane de puer. puga. qd. solus papa creat cardinales z eum sequitur ibi do. Ant. facit glo. i. verbo reprobatur i. cle. ne romani de elec. z facit tex. ibi i verbo irritū z voluit Huil. durat. in c. nullus lxxix. dis. f. 3 Mart. de lau.

q. apc. de re iud. no ven
cardinales

parte ne
g. h. r. m. a.

in tractatu cardi. in prima questiōe
Item facit dictus not. Tho. de aq,
no in quarto sententiarum dis. xiiij.
in fi. vbi voluit q̄ papa habet libe-
ram potestatem nō autē coartatam.
z hanc dicit esse rationes quare pa-
pa non vtitur baculo idest pastora-
li curuato sicut episcopi. Et ideo di-
cit Bal. i. c. i. qui seu. dare possunt.
in prima col. q̄ habens plenam ad-
ministrationem z integram vt est
papa non tenetur alterius consiliū
ruminare. Et hanc partem in termi-
nis nostre questionis reperio tenu-
isse reuerendus patrem fratrem An-
tonium archiepiscopum florentinum
in secunda parte tercię partis sue
summe sub rubrica de potestate pa-
pe. xiiij. carta. nā secūduz eū cardi-
nales nō assistūt pape p̄ modum de-
terminatōis seu limitatōis s; magis
misterij z cōsiliij. Et adducit Augu-
stinū de ancona ordinis heremita-
rū i tractatu de ptate ecclesiastica.
Quare propter hinc inde adducta
iste passus remanet dubi⁹. vnde de
mente Alberi. in d. rubrica. L. de le-
gi. videtur dicendū. Aut loquimur
de consilio z procedat prima opini.
aut de iuris necessitate z procedat
secunda. Sed Mar. de lau. in d. tra-
ctatu cardinalium pro concordia ha-
rum opinionum aliter distinguit in
q. xlvij. Aut loquimur de potestate
ordinaria condecēte z vtili rei pu-
blice z procedat prima opi. aut de
potestate absoluta z procedat secū-
da opi. zc. Eandem distinctionem ip-
se fecit in dicto tractatu in questiōe
lxxvij. de qua. s. memini. ¶ Ego
vero dicerē. Aut loquimur quo ad
adhibendum simplex consilium cardī-
narium. Aut quo ad adhibendum con-
silium z consensum ipsorum: primo
casu procedat prima opi. Et rō pōt
esse quia quod a plurib⁹ querit fa-
cilius inuenitur c. prudentiam circa
prin. de of. deleg. c. de quibus z ibi
glo. xx. dist. per quā rationē Mar.
in d. q. lxxvij. dicit q̄ de ordinaria

potestate papa cum collegio cardī-
narium deponit vel excōicat cardī-
nalem sed de absoluta hoc solus fa-
cere potest. Et ideo non imerito di-
xit Domini. de sancto ge. post Ugo-
nem in. c. anastafius in fa. col. xvij.
dist. q̄ licet papa possit errare vt i-
bi non tamen poterit ita errare cū
cardinalibus. Quare in arduis agi-
tandis debet papa p̄uocare cardia-
les vt secum p̄sulant z hoc casu ve-
rificabitur quod dicit d. Abb. in c. i.
in fi. de reliqui. z ve. sanct. quod ad
canonizandum sanctū papa habita
plena informatione vocatis prela-
tis curie declarat z decernit illū ha-
beri pro sancto. Unde intelligo illō
vocatis prelatis idest cardinalibus
facit quod dicit infra in vltimo du-
bio. ¶ Secundo casu dico procede-
re faz opi. z assignari potest rō. nā
papa habet liberam potestatem z ma-
xime in spiritualibus c. significasti i
fi. de elec. c. ij. de preben. li. vi. cle. ij
vt li. pen. c. cuncta per mundū ix. q.
ij. Sed si in exercitio dicte potesta-
tis requireret iteruentus cardinali-
um non diceret libera vt no. Joan-
andre. i. d. c. ij. de pben. li. vi. z ideo
voluit in glo. i. verbo libere i clem.
duduz de sepul. igitur zc. Et hoc ca-
su verificari potest quod dixit Bo-
sti. i. d. c. primo d̄ reli. z ve. san. i an-
tiquis z glo. in verbo fidei i pri. i. d.
c. i. eo. ti. li. vi. z do. Abb. z imol. p̄
do. Anto. i. c. fi. de feri. scilz q̄ papa
solus potest canonizare sanctū. Et
p̄ hec i p̄dicta dubitatōe mea fit cō-
clusio q̄ papa i canonizatōe facti
debet p̄sulere cardinales eoz tamē
consilium sequi non tenetur.

¶ Egregior tertius dubium
quod ē que requirunt ad
hoc vt quis tanq̄ sanctus
possit canonizari. Et dico
q̄ duo requiruntur vite sanctitas p̄-
terite. Itē q̄ de⁹ i ei⁹ p̄sona siue i vi-
ta siue i morte opat⁹ fuerit miracula
nā sola sc̄ritas vite quo ad actū ca-

aruly ipatit
inter no fit
papa
col. s. vi

nonizandi non sufficit quoniam po-
tuisset esse ficta vel simulata et non
ad bonum fines sed potius appeti-
tu inanis glorie. s. vt diceretur bo-
nus licet non esset vt sunt ypocrite
qui iuxta euangelij sententiam Ma-
thei. vij. Incedunt induti pellibus
ouium intus vero sunt lupi rapaces
vnde huiusmodi vita non est meri-
toria imo demeritoria et contra du-
centes talem vitam exclamat Pau-
lus in epistola. v. vide quantum bo-
num est caritas si ita martyrium fe-
rimus vt nostras velimus relinqui-
as ab hominibus honorari: et si opi-
nionē vulgi sectantes intrepidi san-
guinem fuderimus et substantiā no-
stram vsq; ad medietatem propriā
dederimus huic operi non tam pre-
mium q̄ pena debetur et perfidie
magis tormenta sunt q̄ corona vic-
torie et est transuntive i decre. in. c.
vide i. q. i. et ideo dixit ibi glo. q̄ da-
re elemosinam ad vanam gloriam
peccatum est ar. c. nulli. xxij. q. i. et
c. odi. xxij. q. i. Unde dicit in euan-
gelio Mathei. c. i. Luz facis elemo-
sinas noli tuba canere ante te. et eo-
dez loco in fi. Nesciat sinistra quid
faciat dextra. Et hec bonitas vite
cōsideratur in multis laboribus in
moribus castis in strenuis actib;
c. miramur. lxi. dis. Et hoc oportet
p̄senti testificatōne predicari et bo-
ne fame p̄conijs non taceri. c. qua-
tuor. xij. q. ij. Et maxie queri debet
de simplicitate et humilitate: q̄a su-
perbis deus resistit: humilibus au-
tem dat gratias. Item debet queri
an in vita persecutōes passus fue-
rit. vij. q. i. in. c. omnis qui. et c. ibi
adunati. et an passus fuerit ex cari-
tate. d. c. vide secundū hosti. in. d.
c. venerabili. sequit̄ Jo. de lig. in. c.
fi. de reli. et vene. san. Jo. an. et mo-
der. in. d. c. i. eo. ti. et domi. in. d. c. i.
eo. ti. li. vi. et hosti. in summa eo. ti.
tu. in versi. primo oportet. Et ad p-
bationē vite laudabilis canonizandi
adduci potest quod de episcopo cō-

firmado dicit hosti. i. summa de ele-
ctio. i. §. q̄s eligitur in versi. canon
tamē antiquus dicens q̄ debz esse
natura prudens docilis moribus tē-
perat² vita castus sobrius suis ne-
gotijs semp̄ cauēs: humilis affabi-
lis misericors iratus in lege dñi in-
structus. in scripturarū sensib² acu-
tus. i. dogmatib² ecclesiasticis exer-
citat²: et añ oia fidei documēta sim-
plicib² v̄bis asserēs. s. p̄res et filius
et c. xxij. dis. q̄ epus. c. fi. l. dis. et hec
p̄cedūt i confessorib². In martiri-
b² eiz nō fit tāta examiatō s; q̄rif-
tū de miracul² et causa p̄pter quas
passi sunt. arg. c. cathecumini. d. cō-
secra. dis. iij. et c. baptismi vices se-
cundum hosti. in summa de reliq. et
venera. sancto. v̄fi. et hec intelligat
Et hec nota pro testibus aliquēz ef-
se sanctum probare volentibus vi-
ta tamen bona sine miraculis quo-
ad meritū anie canonizandi sufficit
s; Aug. i. c. teneamus i fi. i. q. i. mi-
racula vero sine bona vita nō suffi-
ciūt nam fieri possunt a malis arte
magica. d. c. teneamus et i. c. nec mi-
rū i. ij. col. xxvi. q. v. vnde dixit glo
i verbo miraculi i c. cū ex iūcto de-
beret. q̄ statū nō est credētū mira-
culis quia miracula aliquando fiūt
per malos et allegat d. c. teneamus
Et ideo Bal. i. c. venerabili p̄alle-
gato dicit q̄ multi faciūt ea que vi-
dentur miracula cū fictione diabo-
lica et cum quibusdam icantatioib²
et characteribus positis i subasselis
fungunt se suscitare mortuos et eos
facere comedere. vt refert magi-
ster historie scolastice super euan-
gelium i quadam historia pro hoc
facit. c. sciendum. xxvi. q. iij. vbi p-
batur q̄ demones faciunt ea q̄ non
sunt secundum naturam sed hoib² i-
solita. Item subiungit Bal. i loco p̄-
allegato et i. c. quoniam frequenter
i p̄ri. i. vltima col. vt lite non p̄test.
q̄d legit̄ d̄ fitonissa q̄dā q̄ suscitauit
samuelē ad p̄ces saulis r̄gis q̄ susci-
tatio fuit ficta de quo l; nō alleget

*requiritur alio modo
debet canonizari*

quid de miraculis

*quid de
vita et
elemosina
fieri*

habetur Regu. xxviii. c. 7 in. c. nec mirum in. iij. col. xxvi. q. v. vnde dixit Bal. q. samuel non potuisset testificari de eo qd viderat an mortem cum illa non fuerit vera resurrectio Nam cum homo sit ad similitudine dei impossibile est q. hanc similitudine faciat nisi solus deus. secus dicit in lazaro: quia illa fuit vera resurrectio facta a christo. Et sic sentit Bal. q. homo vere resuscitatus est idem homo. Idez videt vel le ipse bal. in. l. i. in repet. in pe. col. in versi. Item incidit dubium de lazaro 7c. L. de sacrosan. eccl. vbi dicit q. resuscitatus recuperat bona. Secus dicit esse in eo qui resurgit corpore glorificato vel immortalis: quia non eget rebus extrinsecis que ad usum 7 victum prestatur iuribus per eum ibi allegatis. Idem tenet Imo. dicens hanc esse comunem opi. q. resuscitatus recuperet bona in. l. si marito in prin. ff. solu. matri. licet Ange. aliter ibi locutus fuerit fm Alex. de imo. dominum meum in legibus celebratum in. l. nam ad ea in apostil. ff. de legi. Facit quod dixit Bar. in repet. d. l. i. i. xv. col. q. testamentum illius qui resurrexit iterum moritur? vt fuit lazarus reuocatur sicut p. natiuitate filij que quis non putabat sibi nasciturum fm Augustinum. i. c. fi. xvij. q. iij. Secus est in eo qui resurrexit glorificatus iterum non moriturus vt christus: 7 sicut facient omnes in generali resurrectioe. quia testamentum illius non reuocatur. nam talis resurrectio non mutat circa ista temporalia. Dicit enim in euangelio Marci. vij. c. Luz autem resurrexerit nec nubent nec nubentur sed erunt sicut angeli in celis 7c. fm Bart. vbi supra. Sed q. resuscitatus fit nouus homo tenet Bald. in. c. nullus in. ij. col. de electi. dicens q. qui resurrexit a mortuis non recuperat sponfam quam habuerat ante mortem. Idem dicit de rectoria quam habuerat facit quod dixit idem Bal. in. c. i. in

§. ad hec in. viij. col. i. h. si. no. in. h. si tanq. de nouo de pa. iura. fir. vbi dicit q. feudum quod resurgit a mortuis dicitur esse nouum feudum. Et quod voluit Bar. in. l. intercidit. ff. de condit. 7 demonst. q. legatarius qui mortuus miraculose fuit resuscitatus non consequitur legatum cum sit nouus homo glo. in. l. seruus la secunda. ff. de actio. 7 obli. sentit q. fit idem homo dum dicit q. qui a morte resuscitatus recuperat bona. S. glo. ff. de legi. in. l. ex his videt vel le q. qui cito resuscitatus dicitur idem homo quia non videtur mortuus 7 dat exemplum in lazaro. Bar. in. d. l. ex his iuncta. l. nam ad ea. ff. de legi. videtur velle q. quantum ad bona que recuperat dicatur idem homo: sed quantum ad uxorem quam non recuperat dicatur nouus homo glo. vero notabilis in. c. ij. xxxij. q. vij. vult q. quantum ad illud in quo confertur gratia est idem homo. 7 ideo amplius non debet baptizari nec ordinari. Quotum vero ad alia in quibus gratia non confertur est nouus homo vt ibi per eum 7 illas glo. sequit Abb. in. c. non potest in ij. notabili de re iudi. Idem post multa videt concludere Jo. an. in. c. fraternitatis de frig. 7 malef. dicens q. ille qui moritur non perdit ea que imprimuntur anime. 7 sic non e opus tractare de eorum recuperatione post resurrectioem dat exemplum in ordine baptismo 7 similibus sacramentis ex quibus character imprimitur anime qui non moritur. 7 per consequens quo ad illa resuscitatus dicitur idem homo. Illa vero que inheret corpori non recuperat de rigore. 7 sic quo ad illa videt nouus homo. Et cum opi. Jo. an. transit Ab. ibi. vnde ex hoc dicto Jo. an. Item ex dicto Bar. in. d. l. ex his. 7 glo. in. d. c. secundo sequitur q. vnus 7 idem ens potest diuerso iure censerit contra. l. eum qui edes de vsuca. 7. c. cum in tua de decimis 7. c. cognouim. xij. q. ij. 7 glo. in. c.

10 qm 2 1/2 de resuscitatio

bal

cum omnes de consti. nisi dicamus
 q̄ diuersis respectibus idēz ens po
 test diuerso iure censerī secūdiū gl.
 i. c. vultēre. xij. q. ij. facit glo. iij. i
 c. relatum de preben. vnde dixit In
 no. in. c. pastoralis in prin. per illuz
 tex. de rescrip. q̄ iudex delegat⁹ ba
 bet iurisdicōez ordinariā z sic ha
 bet ordinariā illo respectu qz est iu
 dex ordinarius dat⁹ a lege iuxta ea
 que habentur per glo. z Bar. in. l. z
 quia de iurisdicōe om. iud. Inno.
 z moder. in. c. cum ab ecclesiariū de
 offi. or. dom. An. in. c. suspitōnis de
 offi. deleg. Delegatam vero h̄z illo
 respectu qz sibi data est ab homine
 z d. c. pastoralis p̄ singulari ad hoc
 allegauit ibi do. cardi. in reportat.
 suis. Et licet iste casus resurrectōis
 fit nunquam vel raro euēturus fm
 dñm Andr. z Abba. i d. c. fraterni.
 z glo. i. l. ea que raro. ff. de reg. iur
 que dicit q̄ si quis herede instituto
 decessit z adita hereditate mortu⁹
 resuscitet vt de lazaro accidit non
 sūt iura prodita an iure postliminiū
 possit bona recuperare ab herede
 cum hoc raro accidat. Tamen vide
 tur indistincte posse dici q̄ resusci
 tatus virtute diuina fit idē homo q̄
 expresse tenuit gaudulfus antiquus
 doctor relatus per glo. in d. c. ij. di
 cens non esse mortem vbi resuscita
 tio est sequuta sed potius esse quan
 dam diuinam vocationem ideo nec
 matrimoniu z solui nec cetera amit
 tuntur: quod autē dicit ibi Augusti
 nus non de naturali sed de miracu
 losa morte intelligitur. Hāc opi. v̄r
 approbasse Barth. bxi. in qōe dñi
 cali que incipit esto q̄ aliquis sit re
 suscitatus: vbi dicit q̄ talis videtur
 resuscitatus quo ad omnia z eu z se
 quitur Archid. i d. c. ij. z p̄ hac opi.
 adduci pōt ratio nam si virtute diuī
 na quis est resuscitatus semper in
 mente diuina fuit illa resurrectio. z
 per consequens ille non potest dici
 vere mortuus sed potius dormiens
 iuxta illud Job. in euangelio. c. xi.

vbi loquens in persona christi de la
 zaro sic inquit. Lazarus amicus no
 ster dormit: s̄z vado vt a somno ex
 citem eum z iuxta illud Mathei in
 passione dominica circa fi. z terra
 mota est z petre scisse sunt z monu
 menta aperta sunt z multa corpora
 sanctorum que dormierant surrexe
 runt. Et prophe. psal. xliij. nunquid
 qui dormit non adiciet vt resurgat
 transfuntiuē in. c. sacerdos. l. disti. z
 Paulus prima ad corith. xv. c. chri
 stus resurrexit a mortuis primitie
 dormientium. zc. Nec obstat huic
 rationi quod dicunt platonici quos
 refert Richar. in. iij. sent. dist. xliij.
 q. i. aut. ij. Dicunt enim q̄ deus i oī
 bus operibus suis eodem modo i
 mobilis est: s̄z dicit Plato i thimeo
 q̄ bona ratione vnitum est dissolui
 nō est velle dei sic a simili qd̄ bona
 ratione disiunctus est sicut fit i moz
 te quādo anima bona ratione a suo
 corpore disiungitur q̄ iterum coniu
 gatur non est velle dei q̄ eidem cor
 pori coniungatur ergo nō resurgit
 idem homo nec verus homo: cum
 non sint coniungibilia de velle diuī
 no. Nam respondet ipse Richar. z
 cedendo maiorem. s. q̄ deus in om
 nibus operibus suis fit immobilis eo
 dem modo. Ad minorem vero re
 spondet q̄ anima bona ratione est
 a corpore seperata. s. ratōne diuine
 voluntatis sicut prius bona ratōne
 scilicet eiusdem diuine volūtatis fu
 it coniuncta sic etiam in vltima re
 surrectione bona ratione scilicet di
 uina volūtate reuiuet. Et sic nō se
 quitur per hec q̄ deus sit mobilis
 cum vita mors z resurrectio semp
 fuerint in mente ipsius dei. Nec
 obstat quod dicebant quidam here
 tici quos refert ipse Richardus i lo
 co preallegato in quantum allega
 bant illud Job. xiiij. c. vbi dicit Job
 Quomodo si recedant aque de ma
 ri z fluuius vacue factus arefcet sic
 homo cum dormierit non resurget
 Sed fluuius vacue fact⁹ z aridus

maria
et prophe
Paulus

q̄ q̄m relinquit hanc dicit dormiens
et nō mortuus.

q̄ iudex
delegat⁹
delegat⁹
delegat⁹

no. laq
resurrectio
in h̄z unq̄
ut scilicet
delegat⁹

Job

b i

nunquam iterum impletur eadem
aqua in numero ergo anima corpo
re soluta non reassumet idē corpus
numero quia respondet idē Richar
q̄ similitudo non tenet totaliter: s̄
solum quantus ad hoc q̄ sicut alue
us fluuij non humectat nisi p̄ aquas
sic corpus nō recuperabit vitale hu
midum quousq; iterum vegetet p̄
animam. Sed vt ibidem scilicet in
Job dicit hoc nō erit quousq; ate
retur celum. i. donec quiescat quod
erit i die iudicij. Quo ad hoc autez
est dissimilitudo: quia quāuis aqua
reuertatur ad eundem alueum i nu
mero tamen aqua non reuertit ea
dem numero. Anima autem eadez
i numero reuertitur ad idem corp^o
numero. Vel potest aliter respōde
ri q̄ dictum Job itelligit̄ de resurre
ctōe naturali hoc est qd̄ homo qui
dormierit non resurget. s. naturali
ter. Et ideo iuriconsultus i. l. q̄ res
i. §. aream. ff. de solut. dicit q̄ obli
gatio semel extincta non reuiuiscit
z phi. i. primo de ge. z cor. vñ dixit
phi. i. i. de anima qd̄ impossibile est
corpora aialium resurgere: quod ē
verum impossibilitate nature natura
te secus si supernaturaliter z mira
culose diuina potentia vt idez Job
de seipso testatur. xviii. c. Scio in
quit q̄ redemptor meus viuit z in
nouissimo die resurrecturus suz zc.
vsq; ibi quē visurus sum ego ipe et
oculi mei conspecturi sunt z non ali
us zc. Et predictam auctoritatez cō
tra dictos hereticos allegat ipe Ri
char. Alias in vno z eodem subiec
to daretur contrarietas: quod esse
non potest vt i regula vbi repugnā
tia. ff. de reg. iur. in. c. nihilominus
iij. q. ix. z i. c. cū locū de sponsa. gl.
in. c. cum humilitatis. xxij. q. ij. z gl.
in. c. ij. lxxiiij. dist. facit. c. cum otin
gat z ibi Jmol. i. iij. not. de rescrip.
Et sic cludit Richar. q̄ homo resu
scitatus non solum est verus homo
sed idem homo. Ex quo sequit̄ cor
relariū q̄ resuscitatus quo ad oīa z

sic quo ad matrimonium vt vxores
suam recuperet et intelligit̄ resusci
tatus dixerit quicqd̄ voluerit Bar.
i d. l. ex his z gl. i d. c. ij. xxij. q. vij.
nec obstat quod dicit August. ibi q̄
vxor carebit viro suo si mortuus fu
erit: qz intelligi debet si mortuus fu
erit perpetuo: secus si resurrexerit
quia poterit petere vxorem suaz p̄
supradicta. Aliter tamē illū tex. in
tellerit Sandulfus vt supra rettuli
Et q̄ resuscitatus dicatur idē z non
nou^o homo sic probari potest illud
dicitur nouum quod nūquaz fuit sta
tutū z sic nūquā fuit inesse secundū
glo. not. in. c. preceptis apostolicis
xij. dist. facit glo. in ver. noui in fi. et
Angel. z Bald. i. l. i. ff. quod quisq;
iuris sed homo resuscitatus quātus
ad idem corpus z eandem animam
fuit in esse ergo non potest dici no
uus. Et per predicta declarari pote
rit. §. deinceps i aut. de nup. vbi di
citur q̄ mors omnia soluit: quia de
bet intelligi morte ipsa durate. Se
cus erit superueniente resurrectione
quia tunc omnia reintegrari de
bebunt. ¶ Item aduertendum ē q̄
duplex est resurrectio vna imperfe
cta. s. illorum qui resurgunt iterum
morituri sicut lazarus z suscitatus ab
Elia de quo habetur. iij. Regū. xvij
c. Et suscitatus ab Eliseo de quo ha
betur. iij. Regū. iij. c. z de alijs su
scitatis a multis sanctis qui resurre
xerunt imperfecte. Alia vero est re
surrectio perfecta postquam quis
amplius non est moriturus vt fuit
christus qui fuit primus omnium ve
re resurgentium a mortuis hec fue
runt verba beati Thome in tertia
parte summe qōe. liij. Et hec perfe
cta resurrectio erit in resurrectione
vniuersali. tunc enim resurgent ho
mines amplius nō morituri: sed vel
habaturi vitam eternam vel ignem
eternum vt patet in simbolo atha
nasi in fi. z disputando cludit Ar
chid. in. c. nemo per ignorantiaz de
consecrat. dist. i. q̄ homines resur

gent in eadem forma in qua adam
fuit ante peccatum sed ante pecca-
tum ipse fuit nudus ergo homines
resurgent nudi et post diem iudicii e-
tiam erunt nudi quia tunc nulla erit
deformitas in corporibus mortuo-
rum beatorum quam tegi oporteat
secundum eum. Et sic sentit Archi-
a contrario quod secus erit in corpo-
ribus damnatorum. Et hoc forte erit
in eorum obprobrium et penam. De
quo tamen et alijs quibus plurimis pul-
cherrimis questionibus spectanti-
bus ad resurrectionem vniuersalem
et maxime quando et quomodo fiet
vide beatum Tho. in. iiii. sent. dist.
xliii. q. i. arti. i. et q. ii. et iii. arti. i. fa-
cit ad predicta. s. d. miraculis factis
per malos quod dicit idem Bal. in
c. fi. in. ii. col. de feri. de apolline q
fuit vocatus fiton artis magice pri-
ceps ut legitur in historia scolastica
Actuum. xvi. in rubricella de spiri-
tu fitonico et in. xvii. i. rubricella de
dionisio ariopagita et ei² verba mi-
rabilem virtutem videbantur ha-
bere astucia tamen diaboli ut inq
bitis Augustinus et sic miracula pos-
sunt fieri a malis sicut dicimus de p
phetia nam tales possunt prophe-
tare ut fecit Saul. c. prophetauit. i.
q. i. ¶ Item actus miraculosi pos-
sunt aliquando fieri a malis ex vir-
tute diuina dono quodam gratie spe-
tialis que aliquando transit per to-
tum genus descendendum sicut vi-
demus in rege francorum secundum
doc. maxime do. Anto. et Fran. are-
ti. in d. c. venerabili et clarius p Do-
mini. in. c. ii. in. iii. col. de preben. in
vi. Et predicta dicit Abb. in d. c. ve-
nerabili esse notanda pro aliquibus
vetulis que sine merito vite videntur
facere miracula. et predicere futura
possunt enim secundum eum habe-
re spiritum prophetie ex dono dei
sine merito vite ut in pallegatis in-
ribus Facit illud caiphas in passio-
ne domini expedit enim ut vn² mo-
riatur pro populo ne tota gens pe-

reat. ¶ Tribus autem modis con-
tingunt miracula primo circa substā-
tiam facti ut quando deus facit ali-
qua que natura nullo modo facere
potest ut fuit quod fecit sol tempo-
re Josuelis vel tempore mortis chri-
sti. Item ut homo habeat corp² glo-
rificatum ut habuit christus post re-
surrectionem et hec miracula sum-
mum gradum obtinent. ¶ Secun-
do modo quando fit illud quod na-
tura facere potest sed non in illo in
quo fit ut fit resurrectio mortuorum.
potest enim natura creare vitam sed
non in mortuo: et potest prestare vi-
sum sed non in vera cecitate et hoc
tenet secundum locum in miraculis
¶ Tertio modo quando id quod fit
potest fieri naturaliter sed non in il-
lo ordine puta quando quis a febre
subito gratia diuina curatur nullis
adhibitis remedijs et hoc intellexi
operari domū regis francie de quo
supra dixi et istud tenet tertium locum
in miraculis s. m. Mar. de lau. i. tra-
ctat^o p canōizatōe beati bernadi-
ni in. iii. col. Et sic nota quod ad hoc ut
illud quod fieri potest naturaliter di-
catur miraculum requiritur quod in cō-
tinenti fiat. Sed dubitari potest quo-
modo dicatur in continenti reperio-
iura in hoc diuersimode loqui. Ali-
quando incontinenti dicitur fieri quod
fit durante iudicio secundum glo. i.
in fi. in verbo incontinenti in. c. i.
de mut. petiti. facit glo. in. c. prete-
rea in verbo incontinenti de te-
sti. cogen. Aliquando dicitur in con-
tinenti fieri antequam redigatur in ac-
tis. Et ideo quis potest incontinen-
ti reuocare suam confessionem scili-
cet antequam sit redacta in actis glo. e
not. in. c. apud misericordem. xxxii.
q. i. eam sequitur dominus An. in. c.
fi. de confess. et Abb. in. d. c. prete-
rea hoc tamen fallit vbi confessio
fuiisset acceptata p partes quia tunc
non poterit reuocari sine probatōe
erroris singulare fuit dictum Bald.
in. l. gallus in. §. i. de liber. et postu.

b ij

h² by modis miracula
gungur

q² dicit fieri incontinenti

fah²

v. Ho

Rege francor²

argumento .l. sicut. L. de ac. z ob. se-
cundum preclarum iuris interpretē
Alex. de imol. dominum meum i iu-
re civili in .l. quicquid astringendū in
fi. in reportat. antiquis de ver. obl.
Aliquando dicitur fieri in continen-
ti quod fit intra triduum vel infine
tridui secundus Bal. in .c. ex litteris
de constit. per .l. fi. L. de errore ad-
nocato. z .l. fi. L. de iudi. vbi idem
Bal. dicit q̄ expulsus de possessio-
ne potest vsq; ad triduum eam re-
cuperare quia dicitur recuperare i
continenti. Item qui offert se incō-
tinenti probaturum videtur satisfacere
si infra triduum probet. d. l. fi. vbi
idem etiam tenet Bal. Aliquan-
do dicitur aliquid fieri incontinen-
ti qd̄ fit cum aliquo temporis spa-
cio tex. est not. in .l. i. in .§. itez si ita
ff. ad .l. fal. aliquādo q̄ fit final̄ tex
est cum glo. in .l. antonius. ff. de fi-
deicō. li. Aliquando anteq; diuertat
tur ad extraneos actus. l. continu^o
in .§. i. de verbo. obliga. l. cum anti-
quitas z ibi Bal. L. de testa. l. cum
heredes in .§. fi. z ibi glo. L. de te-
sta. Aliquando quod fit in ingressu
contractus siue in ipso contractu si-
ue statim post. glo. est not. que loq-
tur de pacto appposito in contractu
in .l. in bone fidei. L. de pac. p̄ qua
dicit Bar. ibi esse casum singulare
in .l. iij. L. de edic. actio. In Bar. i
l. i. in fi. ff. de solut. z in .l. iurisperi-
tum in .§. quinimo in fi. ff. de pac. te-
net contra illam glo. de quo p̄ Bar.
in .l. contractus. ff. de fid. instru. z in
l. lecta. ff. si cer. peta. z per Bald. in
l. petens in .xviij. col. L. de pac. Ali-
quando quod fit post. x. dies glo. i
§. omnis in verbo confestim insti.
de verbo. oblī. Item dictio inconti-
nenti mor̄ protinus z similes de sui
natura denotant modicum tempus
l. quoti. §. si quis ita de hered. insti.
secundum Bal. in .l. gallus in .§. ille
casus de liber. z post. facit gl. de di-
ctione mor̄ i auten. incestas in ver.
ipso iure. L. de incest. nup. quam p̄

notabili allegat Imol. in .l. diuortio
in viij. col. solut. matri. Et not. mira-
bilem effectum resultantem ex dic-
tione mor̄. q̄ si appellans a senten-
tia permiserit deferri appellationez
incontinenti fiet contra eum exequ-
tio nec gaudebit beneficio tempo-
ris quod datur cōdemnatis ita no-
dicit Bal. in .l. quoniam nonnulli in
verbo mor̄. L. de ap. sequitur Alex
in .l. i. §. qui presens in repor. anti-
quis de verbo. oblī. Et de dictione
mor̄ loquitur glo. not. in .c. quia p̄-
pter de elec. z in .c. si in aliqb^o. xx. q.
ij. Aliquando dicitur fieri incontine-
ti quod fit post litem contest. casus
est secundum intellectum Hosti. Jo-
cal. Lar. z Abb. in .c. i. de mut. pet.
facit glo. in autent. z consequenter
L. de sentent. z interlocu. om. iu. ta-
men conclusio est q̄ dictio inconti-
nenti mor̄ z similes in materia idif-
ferenti capiunt interpretationē ar-
bitrio iudicis secundum glo. i. c. an
fit in versi. in cōtinenti de ap. z gl. i
c. q̄ sit in ver. quā citius de elec. li.
vi. Et ideo Bar. in .l. iij. §. eum igif
ff. de vi. z vi. ar. dicit q̄ an deiectus
incontinenti expulerit deiectorem
statut arbitrio boni viri considera-
ta qualitate persone deicientis z ip-
sius rei de qua fuit deiectus. Ita di-
camus in casu nostro vt iudex habe-
at arbitrari qualitatem febris scili-
cet an fit magna vel parua vel for-
te quartana que cum difficultate so-
let recedere. Item an febricitas sit
valde grauatus adeo q̄ medici de-
sperent de eius salute z sic de singu-
lis ex quibus iudex poterit arbitra-
ri infirmum potius gratia diuina et
sic supernaturaliter q̄ naturalr. z
virtute medicorum sanatu esse. Et
de dictione incontinenti vltra pre-
allegata esset videndus Bal. in .l. fi
L. de his qui a nō domi. ma. z in .d.
l. lecta in versi. dicebā z in .d. §. gn-
imo. De dictione mor̄ vide etiaz p̄
glo. z doc. in .l. i. ff. si cer. peta. glo. i
l. ad peremptoriū de iudi. glo. Dy.

luz B. 9. glo

utro iurisperiti ex mo ser
singula q̄ impoerent

z Bar. in. l. fructus. ff. solu. matri. z
in. d. §. qui presens glo. z Bar. in. l.
momentanee. L. vnde vi. De dictio
ne protinus in. l. iij. in. §. in amitten
da de acquir. poss. z bald. per illum
tex. in. l. ij. L. vt lit. pen. De dictō: e
statim Bar. in. l. res in. §. sed si res
ff. de iur. fi. Archid. in. c. constat. i. q
i. z Bal. in. c. prudentiam in. §. sex/
ta de offi. deleg. De dictione subito
vide. c. auditis de elec. z l. verum i
§. si locupleti. ff. de minoz. An autē
vt illud quod naturaliter fieri non
potest dicatur miraculum inconti
nenti debeat fieri dicam infra i ver
fi. nunquid autem vltra zc. ¶ Que
ergo requirantur vt ad sanctum ca
nonizandum dicatur miraculum. Et
quanuis dicatur miraculum op^o ar
duum z insolituz supra spem z qua
litate consistens admirantis vt p
batur in. c. re vera circa mediuz de
consecr. dist. ij. Immo secundum le
ges miraculuz dicitur quod raro ac
cidit vt in auten. de consulibus ver
sus fi. collat. iij. per quem tex. ita di
cit glo. in. c. legimus in verbo quod
rarum est. lxxxij. dist. z ponit Ar
chid. in. d. c. teneamus in prin. rari
est enim omne quod magnum ē di
cit tex. i. c. ij. in fi. lviii. dist. Et ideo
dicitur miraculum quasi admiratio
ne plenum cuius effectus solum no
bis est cognitus causa vero icogni
ta quia solus deus vt infra dica; fa
cit miracula. vnde propter causas
nobis ignotas quia vires nostras
excedunt dicuntur miracula. Unde
merito corpus christi dicitur mira
culum quia excedit vires humani i
genij de quo per Abb. post Jo. an.
in. c. cum marthe. de celebra. miss.
z infra de ipso aliquid dicemus.
¶ Tamen in casu questionis nostre
vt dicatur miraculum requiruntur
quattuor primo q^o ex deo non ex ar
te vel diabolo contingat quia vt di
xi miracula aliquādo fiunt per ma
los. Et ideo necesse est martires a
deo impetrasse que mandat. c. si qs

prepostera. l. dist. z hoc casu proce
dit illud quod dicitur q^o facere mi
racula est donum spiritus sancti vt
in. c. querendum z ibi no. de penit.
dist. ij. alias non est miraculuz sicut
fecerunt magi faraonis qui fecerūt
ranas z serpentes conuertentes e
orum virgas sicut faciebat moyses
de quibus in. c. nec mirum. xxvi. q.
v. Et illud proprie dicitur prestigiū
d. c. re vera z ibi Archi. qui dicit q^o
prestigium dicitur a prestringendo
quasi prestringulum quia prestri
ngit certitudinem visus vel compo
nitur a pre z stix stigis que est pal^o
infernalis z ponitur pro inferno vn
de prestigium dicitur quasi ad stigē
primum quia prestigiatores preor
dinant ad infernum supple nisi pe
nituerit vnde secundum eum presti
gium est sensuum humanorum illu
sio. Et secunduz hoc incredibiles re
rum imitatores dicuntur fieri z vi
dentur fieri vt terre cumulus vide
atur castrum. lapillus talentū z hu
iusmodi. ¶ Secundo requiritur q^o
sit contra naturam sicut dictum est
de virga moysi mutata in serpentē
z de asina loquente ad balaa; de q
bus in. d. c. re vera z in. c. cum ex in
iuncto de heret. de cuius virge vir
tute habetur Exodi. vi. vij. viij. xiiij
xvi. z xvij. Josue. iij. z. iij. Deuter.
vii. c. z transuntive de omnibus in
d. c. re vera de conse. dist. ij. ¶ Ter
tio requiritur q^o non vi verborum
sed ex hominum merito illud conti
gat nam panis z vinuz potestate z
virtute verborum transubstantia; i
corpus z sanguinem. c. cum marte.
de celebra. miss. z sic requiritur q^o
miraculum sit evidens non aute; la
tens z credibilis vt est eucaristia.
¶ Quarto z vltimo requirit q^o sit
ad corroboracionez fidei. herba. n.
ministerio hominis transit in vitru
z nil ad corroboracionem fidei. Et
ideo ad canonicationem nisi hec q^o
tuor concurrerent in miraculo non
prodesent qz non esset miraculum

de dictione pti
mij

de dictione sta
tiz

de dictione sub
to

q^o d requiritur
ad canoniz
no m^o iudicij

corp^o z i. tr
imp^o rariuz

ad m^o rariuz q^o d
requiritur

sed potius miraculosus. hec fuerunt
verba Jo. an. in glo. not. z ordina-
ria in verbo sedis circa fi. in. c. vni-
co de reli. z vene. sanc. li. vi. Idem
tenet Hosti. in summa illius tit. in
§. i. versi. Itz querendū est de mi-
raculis. z Archid. in. c. teneamus. i
q. i. per Hosti. Jo. an. z alios doc.
in. d. c. venerabili idem tenētes.

¶ Et circa primū questus dum di-
cit q̄ miraculum debet esse ex deo
colligitur q̄ facere miracula nō est
creature sed creatoris. Et facit ra-
tio. nam si miraculus fit contra na-
turam non potest fieri nisi p̄ haben-
tem potestatem supra naturā quā
potestates creatura non habet. vt
probat in. §. sed naturalia instit.
de iure natu. in. §. min⁹ ergo instit.
de heredi. que ab intest. de fer. in. l.
eas de capi. dimi. in. §. i. v. dis. Illā
ergo potestatem habebit creator q̄
iuxta Philosophū z glo. in. l. respi-
ciendus. ff. si cer. pet. dicitur natura
naturans idest faciens omnia. z ei⁹
est tollere cui⁹ est condere. xxi. dis.
c. inferior. xviii. q. ij. c. i. l. eius est
velle cuius est nolle. ff. de reg. iur.
Et ideo dicit Philo. in p̄rio de ge-
nera. z corrup. ea que sunt p̄cipia
generandi sunt p̄cipia corrupē-
di. facit. l. stichū. §. naturalis. ff. de
solut. z. c. i. de regu. iur. ergo solius
creatoris. z sic dei erit venire con-
tra naturā z p̄ oīs facere miracula
Item probat per illud quod dicit
q̄ miraculus debet esse ex deo. naz
dictio ex denotat actus immediatū
l. i. §. ex incendio z ibi Bar. ff. de in-
cen. rui. naufra. z Bald. in. l. ex hoc
iure. ff. de iusti. z iure. tex. z ibi do.
Anto. in. c. i. de cleri. pugnā. in duel-
lo. z Domi. de sc̄to gemi. i. c. pen. p̄
illuz tex. de offi. leg. li. vi. Sequit̄
ergo q̄ miracula imediate p̄cedūt
a deo bene veruz est q̄ p̄pter sc̄ti-
tates alicuius deus ostēdit miracu-
la in persona illius. z tunc dicit̄ de-
us mediate facere miracula. Unde
videmus q̄ quādo deus in p̄sona p̄

pria faciebat miracula loquebatur
imperatiue vt habet in euangelio
Joannis. xi. de resurrectione laza-
ri cui clamādo dixit lazare veni fo-
ras. Et in alio euangelio Luce. vij.
q̄n̄ suscitauit filiū vidue dixit adole-
scēs tibi dico surge. Sed vbi in p̄so-
na alicuius sc̄ti volebat facere mi-
racula ea non faciebat nisi ad illius
p̄ces ad ostēdendū q̄ oīa miracula
ab eo procedūt. Et ideo vt legit̄ in
actib⁹ ap̄toruz. iij. c. quādo beatus
Petrus sanauit illuz clauduz mira-
culose vsus fuit his verbis. In no-
mine dñi nr̄i ihesu xp̄i surge z am-
bula. Et similiter Joānes euāgeli-
sta in resuscitatōe miraculosa drusi-
ane vsus fuit his verbis. Dominus
nr̄ ihesus xp̄us suscitet te drusiana.
vt habet in eius legenda z multis
alijs locis que luculentius p̄ p̄nita-
tem tuā in quada; solemnī p̄dicatō-
ne quaz fecit de his qui possunt fa-
cere miracula me audiente. In nr̄a
hac eccl̄sia cathedrali relata fuer̄t.
Ex quibus concludit̄ propriuz esse
creatoris z non creature facere mi-
racula. z illos improprie loqui dicē-
tes sanctos ea facere. naz dici debz
deū in eorū p̄sonis opari miracula
¶ Item circa secunduz requisitus
duz dicit̄ miraculus debere esse cō-
tra naturā. faciat quod voluit Jo.
an. quem ibi refert z sequit̄ Ab. in
c. cū marthe de cele. mis. q̄ illud p̄-
prie ē miraculus quod cōtingit con-
tra naturā. naz si naturaliter id pos-
set cōtingere non esset miraculus.
Dat exemplū in corpore xp̄i in quo
q̄; plura mirabilia sunt quibus ra-
tiones deficiūt s; similitudines ser-
uiūt. **¶** P̄rio est translatio panis z
vini in corp⁹ z sanguinē xp̄i. Simi-
litudō in cibo z potu quod median-
te natura fit hūana caro. **¶** Secun-
do q̄ tota die trāsubstantiat̄ z nul-
lum augmentuz fit in christo. simili-
tudo ī secreto manifesto alias ma-
nifestato. **¶** Tercio q̄ tota die su-
mitur nec minuitur similitudo in lu-

ad p̄. q̄ miraculosus q̄ est ex

durio . ex .

ad l. q̄
miraculosus
q̄ est ex
naturā

0
19
20
0
3

mie accēdēte alia lumina **¶** Quarto
ga indiuisibile diuidit in quilibet pre
toto remanēs. similitudo in speculo
¶ Quinto q̄ a malis sumptū nō coi
quinat. similitudo in sole q̄ p̄ fetida
loca trāsit. **¶** Sexto q̄ debilibus ē
mortale. similitudo i sanis cibarijs
que infirmis ⁊ debilibus sunt noci
ua. **¶** Septimo q̄ sumptum statim
rapit i celū icōtamiat. n. exiuit de
virginis corpore ⁊ icorrupt⁹ de mo
numēto clauso. **¶** Octauo q̄ imen
sum i parua stat hostia. similitudo i
oculo paruo magnū montē p̄prehē
dente. **¶** Nono q̄ idē corpus in di
uersis locis a diuersis percipit. Si
militudo in sono cāpane. **¶** Decio
q̄ remanent accidentia trāsubstantia
to subiecto. In hoc dari nō pōt ali
qua similitudo q̄ subiectū mutetur
remanētib⁹ priorib⁹ accidentib⁹. et
ideo in hoc natura cedit miraculo.
Alias vero secundum naturam ma
nente eodem subiecto bene varian
tur accidentia nam idēz homo nūc
albus postea niger modo callidus
modo frigidus modo eger modo sa
nus. vnde accidens adest ⁊ abest p̄
ter subiecti corruptionem vt voluit
phi. in. iij. thopi. ⁊ in. v. methafi. in
corpore vero christi est contrarium
nam remanentibus accidentib⁹ va
riatur subiectum: quia ille sapor co
lor ⁊ pondus que primo habebant
subiectum panem ⁊ vinus modo ha
bent subiectum corpus ⁊ sanguines
christi. Et ideo vt dixi natura i hoc
cedit miraculo secundum Jo. an. in
d. c. cum marte. Archid. tamen in. c.
nabuchodonosor. xxij. q. iij. refert
Ugo. de scō victore mgm i theolo
gia ordīs herēitay dntez q̄ qdā sūt
ex rōe qdā contra rōez quedā su
pra rationem. Illa que sunt ex rōe
tione sunt necessaria que sunt secu
dum rationē sunt probabilia. Que
sunt contra rationem incredilia: q̄
sunt supra rationē mirabilia. Et ita
sequitur no. doct. henri. boith vl
tramontanus in. d. c. venerabilis. ⁊

sic videt q̄ secundū sententiā Ugo
secundum requisitum deberet poti
us dicere supra naturā q̄ cōtra na
turam tñ vt dixi glo. p̄allegata quo
ad illa quattuor requisita approba
tur cōmuniter per canonistas vnde
sequitur conclusio q̄ ad canonizan
dum aliquēz pro sancto probata vi
te eius integritate sufficet probari
deum per talem miracula operatū
fuisse illis quattuor concurrentibus
Ex qua conclusione sequitur corre
larium q̄ in tali canonizatione non
poterit dici ecclesiā errasse de quo
per cardi. sancti fixti ordinis predi
catorum in tractatu suo de potesta
te pape in. q. xli. Et hoc verum itel
lige de ecclesia particulari que ali
quando errare potest vt in. c. a no
bis el. i. de senten. excōi. quod sec⁹
est in ecclesia vniuersali que errare
non potest secundum scrib. in. c. i. d
sum. tri. voluit Domini. de sanc. ge.
in. c. anastasius in. ij. col. xviii. dist.
facit. c. loquitur ⁊ c. a recta vbi gl.
not. xxiiij. q. i. quamuis Abb. in. d. c.
a nobis in secundo not. dicat idem
esse in vniuersali ecclesia per illum
tex. indistincte loquentem. Itēz q̄
eadēz est ratio in ecclesia vniuersa
li que est in particulari. ergo idem
ius. l. illud ad. l. acquil. ff. ⁊ in. c. trā
slato de constit. nam ⁊ conciliūz ge
nerale per quod representatur ec
clesia vniuersalis bene posset erra
re excommunicando forte prelatum
qui nō erat excommunicandus ex ca
usa latente. **¶** Ad iura in contrariū
adducta respondet q̄ verum est q̄
ecclesia vniuersalis nō potest erra
re in fide nec in articulis fidei: nam
secundū eum pro hoc tantus orauit
christus ad patrem vt in euangelio
Mathe. ego pro te rogauit Petre
vt non deficiat fides tua vt in cap.
maiores ⁊ quod ibi notatur de bap
tis. Facit illud Luce. xxij. c. ⁊ est tex
in. §. i. in fi. xxi. dist. Et Abb. in. d. c.
maiores in. ij. col. Et ex p̄dictis fm
eū posset solui p̄trariū qd̄ formari

*in ista parmentibus et
vniuersalis posset errare*

*In fide nō pot. errare eccles.
vniuersalis*

possit. scilicet q*uod* iudicium ecclesie
debet conformari iudicio dei. c. vt
nostru*m* vt ecclesiastica beneficia.
sicut ergo deus non iudicat que in-
iuste ita nec ecclesia. quia dicit Ab.
q*uod* ecclesia inquantu*m* potest debet se
conformare. sed aliquando non po-
test vt in occultis. quia deus sequi-
tur veritate*m* que non latet eu*m* sed
aliquando latet ecclesiam. Sed q*uod*
quid sit siue sim*us* in ecclesia vniuer-
sali siue particulari que representat
a papa et collegio cardinaliu*m*. vt in
c. ecclesia habet senatu*m*. xvi. q. i. si-
ue simus in papa solo canonizanti-
bus sanctu*s* vt dixi in fine dubii p*re-*
cedentis. dico q*uod* probata vite inte-
gritate canonizandi necessario ei*us*
miraculis cum qualitatibus antedi-
ctis non poterit dici in tali canoni-
zatione fuisse creatu*s*. Nam errare
nihil aliud est q*uam* aliud pro alio pu-
tare. c. in quibus. xxij. q. ij. et est glo-
relata ad text. in. c. quauis. xxxviii.
dis. sed p*re*cedente probat*io*e sanctita-
tis vite et miraculo*rum* quis non po-
test putare vnus pro alio. quia hoc
esset crassu*m* et supinu*m* putare. cum
ipsa probatio miraculo*rum* concludat
violente*m* presumptione*m* sanctitatis
et sic non solu*m* excludat erro*re*m imo
includat scientia*m*. scire eni*m* dicimur
non solu*m* que videmus sed etia*m* q*uod*
ab aliis audimus. c. hoc videt. xxij.
q. v. Item ea que non ambigimus
sed vehemente*m* opinamur. l. ij. in. §.
ide*m* labeo de aqua plu. arcen. et io-
dixit Bar. in. l. qui bona. §. si alio.
de dam. infec. circa fi. q*uod* q*ui* iurat di-
cere veritate*m* non intelligit de ve-
ritate que sensu percipitur licet secus
sit in teste fm eu*m*. sequitur ergo q*uod*
ecclesia cui fuerit facta talis proba-
tio sanctitatis vite et miraculo*rum*
non poterit putare vnus pro alio.
et per consequens errare no*n* poterit
etiam loquendo in ecclesia vniuersa-
li vt dixi. De quo tamen me remitto
ad dictu*m* Lar. in p*re*allegato tractatu
suo. ¶ Nunquid autem ultra p*re*dictas

*vt h*ec* T*o*dy affirmat*ur* inferiori p*ar*te q*uod*
miraculo*rum* labear p*ro*g*re*ssu fieri*

qualitates requisitas i miraculo de-
bentis canonizari aliud requiratur
Archid. in. c. nec mirum. xxvi. q. v.
in. ij. col. in vers. sed quero an sit et
dicit videri necessarium q*uod* miracu-
lum fiat inc*o*ntinenti. allegat Actuu*m*
ix. vers. fi. vbi dicit. et continuo sur-
rexit et. Et Actuu*m*. iij. iuxta p*ri*ncipi-
um. vbi dicit. Et apprehensa manu
eius dextra eleuauit eu*m* et protinus
consolidate sunt basses eius et plan-
te. Et Luce. viij. iuxta fi. vbi dicit. et
tetigit fimbria*m* vestim*en*ti eius et co-
festim stetit fluxus sanguinis eius.
Marci. v. ibi. et confestim exsiccat*ur*
est et. vt in. c. ad eius vero. v. dis.
Nam apud deum non est mora. c.
multiplex. alias incipit his autem. de
peni. dis. i. Unde Ambro. Spiritus
scti gratia vestit molimia. Et Luc.
vij. iuxta p*ri*ncipiu*m*. vbi dicit. adolescens
tibi dico surge et resedit qui mortu*us*
erat et. Et Jo. x. alias. xi. iuxta fine*m*
dicit Lazare veni foras et statim pro-
diit qui mortuus fuerat. Et Math.
ix. vbi dicit. Et salua facta est muli-
er ex illa hora. et. xv. vltra medium
vbi dicit fiat tibi sicut vis. et salua-
ta est filia eius ex illa hora de peni-
ten. dis. i. in. §. ex his itaq*ue*. alias e-
§. deniq*ue* iuxta fi. vers. leprosus ve-
ro ibi quem postea tangendo mun-
dauit et. et. §. hoc ide*m* iuxta p*ri*ncipiu*m*. v-
sicut. hinc etia*m*. et Luce. v. iuxta p*ri*ncipiu*m*.
vbi dicit et statim sanus factus est ho-
mo et. et Math. xvij. iuxta p*ri*ncipiu*m*. vbi
dicit. et curatus est puer ex illa ho-
ra. et. viij. c. iuxta p*ri*ncipiu*m*. vbi dicit vo-
lo mundare. et statim munda est le-
pra eius. et Math. xx. i. fi. Ihesus te-
tigit oculos eoru*m* et confestim vide-
runt. et Math. x. in fi. Et confestim
vidit et. et. vij. et statim aperte sunt
aures eius et. Et intellige statim et
inc*o*ntinenti hoc casu. i. non ex iter-
uallo. vt est textus in. l. iij. in. §. eu*m*
qui igitur. ff. de vi et vi arma. Sed
q*uod* non sit necessarius q*uod* miraculum
fiat inc*o*ntinenti adducit idem Ar-
chidiacono. in dicto. c. nec miru*m* illud

uere d.

*magis vlt. p*ro*ditas et
q*uod* eam amplius*

*vt d*icit* q*uod* no*n* sit nec statim q*uod*
fiat p*ro*g*re*ssu*

quod habet Regum. iij. libro. xvij. c. 7 Exodi. x. 7. xiiij. 7. iij. Regū. iij. 7. v. c. 7 Marci. ix. Hoꝝ solutioꝝ dicit colligi ex glo. posita supra pꝛeal legato. viij. c. marci. que dicit queꝝ vno vbo statim curare poterat paulatim curat vt magnitudineꝝ humana cecitatis ostēdat que vix 7 quasi per gradus ad lucē redeat 7 gratiam suam nobis indicat per quam singula pꝛfectōis incrementa adimat Et ita remansit Archid. in. c. nec mirus. ¶ Uel aliter 7 forte non male dici potest qꝛ ideo xp̄i miracula statim operabatur effectus. naꝝ ea imperando personaliter faciebat volens se ostendere filiꝝ dei. vnde si in tpe 7 non incōtinenti sortita fuissent effectū potuissent gentes q̄ dubitabant immo non eredeꝝ qꝛ esꝝ filius dei: multo magis nō credere 7 dicere qꝛ illud accidisset nō virtute ac eius mandato sed potiꝝ nutu 7 voluntate dei vel alio respectu vtp̄ta quia esset propheta vel vir sanctus pꝛcibus cuius ipse deꝝ motus esset vt ergo fides xp̄iana h̄ret incitiū ab ipso tanqꝝ dei filio 7 multiplicaret non autē deficeret voluit de se fortiora signa facere qꝝ posset 7 per cōsequēs subita 7 instatanea Lognoscebat enī mentē hominū: 7 per consequēs quid erat necessariū facit. c. nouit de iudi. cū si. hodie vero siue in propria persona siue alicuius sancti ipse faciat miracula nō est necessariū qꝛ statim sortiatur effectum. Nam cessat ratio que erat tempore christi cum fides christiana nūc nō incipiat: nec xp̄us sit corporaliter in mūdo sicut tūc erat cessante. ergo hodie illa rōe nō erunt necessaria miracula subita. facit. c. cum cessante de appella. l. adigere §. quāuis de iurepatro. Et hec procedunt in miraculis que fiunt contra naturam. Sed an vt illud quod fieri potest naturaliter dicat miraculus sit necesse qꝛ incōtinenti fiat late supra dixi post pꝛincipium terciij

dubij. ¶ An autē sit contra ratioꝝ miraculi si in liberatione alicuiꝝ dolor interueniat. Et videbatur dicendum qꝛ sic. Nam cuz miracula fiāt a deo vt supra dictus est credendus est vt ea faciat magis libere ac maiori digna admiratoe ac pꝛfectiōe qꝝ fieri possit. omnia enī eiꝝ opera pꝛfectissima sunt tanqꝝ a pꝛfectissimo opifice emanantia. Juxta illud Opus denotat artifices. facit. l. inter artifices. ff. de solut. Tamē Archid. in. d. c. nec mirum circa si. tenet contrariꝝ. 7 allegat pꝛimo illud Mathei. ix. c. ibi 7 exclamās 7 multus discrepās cum exijt ab eo 7 factus ē sicut mortuꝝ ita vt multi crederent quia mortuus est. Secundo adducit illud quod scriptū est in vita beati Francisci vbi inter cetera dicit. Inno itaqꝝ crucis sup eum facto statim qui contractus iacuerat surrexit sanus in dei laudibus pꝛiens. ego inquit sum liberatus. In sonuerūt autem ossa renū eius audientibus multis veluti cū manu ligna sicca frangunt. Lōmunis tamē natura miraculi est vt fiat sine dolore illius in quo fit vt vidimus in quāplurimis xp̄i miraculis de quibus dictum est in pꝛcedenti q̄sito. ab his ergo que sepe accidunt 7 non que raro arguendus est. l. nam ad ea. ff. de legi. c. lras 7 ibi glo. de despon. im pube. l. si maior. 7 ibi Bar. l. de legit. here. ¶ Sed queri pōt quomō probabit miraculū. Et est aduertēdus fm eundem Archid. in. d. c. nec mirus qꝛ miraculus est factus supra factates vel vires nature vel quo ad factū vel quo ad modum. Quo ad factum vt qꝛ ad pꝛeces Gregorij neocesariensis legitur quendā mōtem retractum 7 dedisse locum basilice fabricande. 7 ad pꝛeces beati Benedicti cuiusdam parietis lapis translatus est de orto. 7 hec fm eū habēt in historia scolastica sup euāgelij. c. in sequenti quoqꝝ dat 7 c. 7 qꝛ cecus factus est videns 7 mor-

an. qm̄o in sacra la fin
tolo 7 p̄ nempere illig

opg tenorac vncifre

quom̄o in sacra tulus glo

resuscitatus ut legimus Petrus
resuscitasse Actuum. ix. ante fi. 7 in. c.
etiamus. i. q. i. 7. iij. q. viij. c. petr^{us}
7 etiam christus. ut Luce. vij. 7. viij.
i. ff. 7 de penit. dis. i. in. §. ex his ita
q. 3. alias. §. deniq. versi. in euange
lio cum fi. hoc eni est supra faculta
tes 7 vires nature. quia via nature
non est regressus de priuatione in ha
bitus. ¶ Quo vero ad modus facti
est miraculus ut si quis est febrici
tans via nature per certas alterati
ones hic potest fieri sanus. c. fi. i. fi
ne de penit. dis. vij. xxij. q. iij. c. ip
sa pietas in prin. c. quid faciet. 7. c.
nimius in prin. ea. dis. Sed si fiat in
instanti ad inuocatione dei seu p de
us meritis alicuius sancti inuocati.
erit hoc super vires nature quo ad
modus nature que operat successi
ue per alteratos diuersas. vñ quo
moumque sit miraculus siue quo ad
factum siue quo ad modus facti dicit
Archid. illud directa probatōe pro
bari non posse. Nam directa proba
tio est p reru principia. Et ita dicit
se intelligere illud negantis factus
p reru natura hoc est p reru princi
pia nulla est probatio. vt. L. de pro
batio. l. actor. vi. q. v. c. actor in. c.
bone memorie magunti. versi. quā
uis de electio. sed nō ens nō habet
principia. quia fm philosophu in
fo metha. non entis non sunt spēs
nec differētie. 7 iō idez phūs in pri
mo phisicoz dixit q ex nihilo nihil
fit. ergo nō sunt principia. qa supio
ra ad spēs 7 ad differētiās eēt ac
tualiter in ipsis fm Porphiriū. licz
Bal. in. c. nonnulli de rescript. decla
ret illud p reru natura. i. p natura
lez sensuz humanū. Luz ergo mira
culus ex subiecto in quo fit principia
non hēat conclusif q directe pba
ri nō pōt. 7 ideo dicit Archid. q in
directe pōt probari. Nam cū mira
culū excedat vires nature vel quo
ad factū vel quo ad modus facti. 7
hoc constat esse factū s; nō ex cau
sa naturali consecutiue 7 indirecte

cōstat illud miraculum causatū esse
ex causa supnaturali. 7 p consequēs
directe nō posse probari fm Archi
dia. in loco palleato. Ex cui^{us} ver
bis est notandus que dicat directa
vel indirecta probatio. Unde Bal
in. c. tercio loco de probat. in quar
ta col. dicit q probatio directa ē il
la que sine vilo medio attingit pro
priuz finez. vt est probatio visus 7
alioz sensuz percipientiū rez prout
est. Nam veritas non est aliud nisi
idez dici 7 esse. Sed indirecta pro
batio fit per ratōem argumētandi
ff. de acquir. pos. l. i. §. veteres. Et
fit p antecedens 7 cōsequēs. antece
dens est illud quod probat. conse
quēs id quod ē probatū. verbigrā
tia q in paruo vegetulo non fit nisi
vnu corpus puta titius. Et arguaz
sic i isto vegetulo est titius ergo nō
seius. pna pbat p loci arcitudinez
ff. cōmo. l. si vt certo. §. si duobus.
Item sedet hic titius ergo nō seius
ff. de acquir. pos. l. iij. §. ex contra
rio. Unde subdit Bal. q directa p
batio non cadit in negatiua. Nam so
la natura naturata potest probari.
sed negatiua non est natura natura
ta. quia per reru natura nullos ha
bet fines. Et si dicat video hic Pe
trus non esse sana locutō est. sed in
directa pbatō ac si dicerem video
locū vacuuz ergo petrus nō est hic
L. vnde vi in. l. fi. 7. ff. de dolo. l. cū
quis. Nam hoc picipit p discursum
intellectus licz ita fit cōnexus visui
q videat vnu 7 idem. vt not. Ly.
in. l. ij. L. de erro. aduoca. Et ibi idē
tenet Jaco. de butr. Quare conclu
dit Bald. in. d. c. tercio loco q illud
quod dicit in. c. quoniā contra fal
sam de probat. q negatiua p reru
natura est improbabilis debz intel
ligi idest per natura naturataz hoc
est per sensuz percipientez rez pro
ut est. 7 sic directe non pōt probari
Et ita intelligatur quod idem dixit
in. d. c. nonnulli. Alibi exponit p re
ru natura idest per naturales cur

sum nature fm glo. in. §. conditio-
nes in versi. naturaz instit. de ver.
obli. Alibi exponit idest p consuetu-
dinez causarum. vt voluit glo. iij. in
c. i. vij. q. i. ¶ Nunqd vero ad hoc
vt quis pro scto canonizetur sit ne-
cessariu frequentiaz miraculor pro-
bari z per eosdez testes. nec suffici-
at probare per duos testes vnu mi-
raculu esse factu ad inuocationez
ipsius sancti tali die. z aliud factuz
esse eadem vel sequenti die z p ali-
os testes p inuocatōem eiusdez san-
cti. Et cōcludit Archidi. in. d. c. nec
mirum post Vincen. in. d. c. venera-
bili de cens. q. requirit frequentia
miraculorū probari p eosdez testes
Nec sufficit pbare vnu miraculu
esse factu per duos testes z aliud p
alios duos zc. Nam tales diuersa
probant nec cōcordant in idez nec
in eundē actū. vt instit. de duo. reis
in. §. i. z in. c. ex quada; de testi. Et
ad supradicta faciat illud Ecclesia-
stici. xliij. Laudemus viros glorio-
sos z parentes nostros in generati-
one sua multaz gloriā fecit deus z
magnificentia sua a seculo dominā-
tes in potentibus suis homies ma-
gna virtute z prudentia sua pdicati
sunt zc. Unde dicit Jo. an. in. c. i. d
reliq. z venera. sanct. q. p illud qd
dicit laudem? viros gloriosos ostē-
dit q. erant canonizati alias nō mā-
daret ecclesia q. laudarētur. Et per
id quod dicit parentes nros zc. oñ-
dit q. nullus est canōizandus nisi fi-
dem habeat. Soli enī parētes qui
erāt iudei z penes quos solos erat
fides canōizandi erāt. Et subiungit
allegans Inno. q. fides p ceteris v-
tutibus in miraculis opatur. Juxta
illd Mathei. xvij. Si habueritis fi-
dem sicut granum sinapis z dicetis
huic transi hinc z transibit. sola ta-
men fides sine caritate mortua est
per illud Pauli ad Corinth. iij. Si
tantaz fidez habeā vt montes trāf-
feraz caritatez autē non habeā ni-
hil mihi prodest. de quo in. c. solet.

de conse. dis. iij. ¶ Item dicit
multaz gloriā fecit deus supple-
cis. Apparet ergo secundū Jo. an.
non sufficere q. in vno vel semel tā-
tu; fuerit gloriosus. sed requirit q.
in multis z multoties imo cōtinue
eius vita fuerit gloriosa. Item duz
subiungit sua magnificentia dic. i.
magna potētia fm Inno. Et p hoc
ostendit q. excellentia vite z mira-
cula talia debēt esse que excedant
vires z potentias naturales. Et ex
his patet q. pueri baptizati z statiz
mortui nō sunt canonizandi. quia cū
eis nō multa gloriā fecit dominus
sua magnificentia. Speciale tamē
est in innocētibus qui causa christi
mortui sunt fm do. Anto. in. d. c. i.
Et per oīs etiā spēale esset in bea-
to Simone tridentino si canoniza-
ret qui adhuc puerulus a pfidis iu-
deis in obprobriū christi ac xpiane
religiōis crudeliter interfectus est
In quo mirabilia vt a fidedignissi-
mis intellexi xpus ipse in dies ostē-
dit. z potissime q. incissis ei? capil-
lis qui adhuc miraculose supsunt p
spaciū vnius diei ea lōgitudine cre-
scūt qua erāt anteq; iciderent nec
non eius carnes oleū emittūt clarif-
simū quod ipse vidit. ¶ Unū subiū-
git Jo. an. in. d. c. venerabili in. v.
figillatim q. non debēt duo vel plu-
res testes simul examiari. sed quilibet
de per se alias non valeret te-
stimonium. z debet fieri examina-
tio de singulis circumstantiis. de
quibus in. c. causam de testibus. z
ita intelligatur quod dixit Barto.
in tractatu de teste in. §. qualitas si-
ne substantia. vbi dicit q. cū agit d
aliquo canōizando z probanda ip-
sius scititate ei? vita z miracula sūt
pbāda zc. f. q. rferit z seqt Mar.
de lau. in dcō suo tractatu p canōi-
zatōe scti bernardini. Est tñ aduer-
tendū q. l. testis nō deat in deponē-
do reddere causam dicti sui nisi in-
terrogatus. qa non d. esse & bosus
fm glo. not. in. l. solam. L. d. testib.

an ad hunc
aliquo pfito
inducit sit
necessaria
frequentia
miraculorū

q. iustit ad p. neco
v. h. i. o. b. q. h. i. o. r. i. g. m. o. r.
f. m. i. n. i. s. t. e. r. e. b. u. r. i. t.

nō de hō p. m. o. n. e
m. m. o.

re. h. p. n. o. t. i. c. i. e. t. h. o. l. o. g. i. a.

ficut etiam non debet cito respõde
re alias videt mendax. vt dixit gl.
elegans in. §. fi. v. q. v. Attñ Fran
cis. areti. in. c. venerabili circa fi. d.
testi. refert Bal. in. d. l. solam in pe
nulti. col. in versi. modo hic querit
tenere q̄ testis deponens sup mira
culo debet reddere causas etiã non
interrogatus per. d. c. venerabili.
Sed dicit Francis. q̄ ille tex. poti⁹
probat contrariũ cum requirat eã/
dem diligentia que solet ⁊ debz ad/
hiberi in alijs examinatonibus te/
stius. vnde non videtur velle indu
cere aliquid speciale in hac causa
Dicit tamen se credere dictũ Bal.
esse veruz in se propter magnitudi
nem preiudicij. sicut dicimus quan
do testis deponit in causa heresis.
quia semp debet reddere causas et
non interrogatus. vt not. Archi. ⁊
Jo. an. in. c. in fidei de hereti. in. vi
Item quia sicut declarat glo. in se
pe allegato. c. vnico de reliq. ⁊ ve
nera. sanc. eo. li. miraculuz p quod
debet sc̄tis canonizari requirit plu
res qualitates que non cadũt de fa
cili in sensuz ad discursuz ratiois ho
minũ. In veritate iudicõ meo bal.
in. d. l. solam nõ dicit illud ad quod
eum allegat Areti. sed potius con
trarius. Dicit eni Bal. nunqd in trã
scendentibus natura vt in miraculis
credat̄ testibus sine redditõe cause
Dic q̄ non vt extra de testi. c. vene
rabili. ergo debet intelligi sine red
ditõne cause p̄cedente. s. interroga
tõe per. d. c. venerabili in fi. ibi ea
diligentia que solet ⁊ debet in rece
ptionibus testiũ adhiberi. ridiculũ
nãqz esset dicere q̄ tãtus doctor il
lum tex. in se clarum non intellerit
set. Debet ergo intelligi dictũ bal.
secundũ tex. quẽ allegat per id qd
dicit Bar. in. l. non soluz in. §. libe
ratiois verba. ff. de libe. lega. ⁊ Jo
an. in. c. cuz nuntius de testi. Quar
videt̄ dicendũ q̄ vbi testis depõit
super miraculo non debeat redde
re causam nisi fuerit interrogatus.

per. d. c. venerabili. Non ob. quod
dicit Areti. de teste deponete i cau
sa heresis. quia tunc agitur de gra
uiozi p̄iudicio propter periculum fi
dei xpiane propter quod specialis
inducta fuit dispositio. de qua in. d.
c. in fidei. que grauitas p̄iudicij ces
sat in casu nro Nam ponam⁹ q̄ ali
quis ad dicta falsoz testiũ esset ca
nonizatus. et sic veneraret pro san
cto cum non esset. Juxta illud Au
gustini solituz sepe allegari. multo
rum corpa veneratur in terris quo
ruz anime cruciat̄ur in inferno pro
pter hoc non p̄iudicaret eum vene
rantibus cuz credetes illum sanctũ
essent excusati propter canonizato
nez. quia credulitas hec est proba
bilis. Quis enim non peccat qui le
gis auctoritate facit per. l. graccus
L. de adulte. ⁊ i regula nemo dam
num. ff. de reg. iur. Sed illi venerã
tur auctoritate canonizatiõis facte
a papa ⁊ sic a lege viua. vt in autẽ.
de consuli. in. §. fi. ⁊ ibi in glo. ver
bo legem aiata colla. iiii. ergo in
aliquã penaz cadere non debet. Et
per consequẽs non est bonũ argue
re de testibus deponetib⁹ in causa
heresis ad testes deponetes super
miraculo quicqd dixerit Aretinus.
Idem dico de testibus deponetib⁹
de fama vt etiã nõ interrogati de
beant exprimere penes quos fit ip
sa fama fm Jo. an. in. c. cũ oportet
at. ⁊ in. c. qualiter el. ij. de accusati.
Idem videtur voluisse Bart. in. l.
de miore in. §. tormenta de questi
oni. vbi dicit q̄ omnis fama dz ha
bere originẽ ab honestis personis.
⁊ si testis nullam persona exprimit
non potest iudici constare an fama
ab honestis personis habuerit ori
ginem. de quo per Jo. an. in. c. licz
de accusat. ⁊ do. anto. in. c. sup hoc
in. vij. col. de renunciat. ⁊ glo. in. c.
cum dilectis in ver. apud bonos de
purga. cano. ¶ Unuz not. verbum
dixit Bal. in. c. ij. in p̄ia col. de cõ
suetu. q̄ d̄ miraculis nullũ proprie

testis deponit sup mir
aculo debeat reddere causas

deponit sup miraculo
debeat reddere causas

deponit sup miraculo
debeat reddere causas

est testimonium namque omne quod testis dicit ad sensum est referendum maxime visus et auditus qui secundum eum sunt sensus principaliores per illum textum in versu videntium et audiendum. De visu sunt due glo. not. vna in c. venisti. in ver. audisti de p. secr. dist. iij. alia in c. testes in ver. viderint. iij. viij. Et de quo non est sensus non est testimonium. quia testimonium non transcendit sensum. l. q. testamento. §. si. de testa. §. testimonium in casu nostro tanquam quid supernaturalis transcendit sensum hominis naturalis. ergo non est proprie testimonium. Sed in hoc puto esse aduertendum. nam testis deponens de miraculo non deponit de eo prout est miraculum sed prout ex eo probatur miraculum. verbigratia. fratres beati Francisci volentes facere canonizare fratrem Joannem de capistrano dicunt deus ad eius preces suscitasse se mortuum. ad quod probandum adducunt testes qui interrogati an illud sit verum respondunt quod sic. interrogati de causa scientie dicunt quia vidimus eum mortuum in ecclesia et ab omnibus mortuum reputabatur. tandem vidimus quod ad preces dicti fratris Joannis genuflexi deo porrectas talis mortuus resurrexit et ut prius loquebatur et ibat. Lerte dicitur testes interrogantur super facto applicabili ad eorum sensum. s. visus licet ex ipso facto resultat miraculum quod tanquam supernaturalis excedit dictum sensum naturalem et per consequens non est ad eum applicabile. Sicut in simili dicitur quod agens agit in patiente bene disposito secundum philosophum in ij. de anima probatur in l. ij. ff. de sta. ho. et in c. venerabilem ubi colligitur de elect. Voluit Bal. allegans philosophum ubi supra in c. si. de vita et hone. cler. Et sic videtur quod de miraculis proprie sit testimonium. super quo tamen propter Bal. auctoritatem cogitandum esse relinquo. ¶ Sed dato quod ut dictum est miracula probanda sint an suffi-

ciat probare miracula in vita facta. Hont. in summa de reli. et ven. san. dicit quod debet queri de miraculis et in vita et post mortem factis. Idem tenet Jo. an. in glo. in ver. sedis circa si. in d. c. unico de reli. et venera. sancto. li. vi. Et sic videtur quod non sufficeret probare miracula fuisse facta solum in vita nam potest stare quod deus faciat miracula in persona alicuius in vita propter eius bonitatem et fidei vel ex dono quodam speciali ut supra dictum fuit. et postea in morte ob defectum forte fidei supuenientem ex dyabolica suggestionem damnetur. l. i. in dubio non fit presumptio propter bonitatem vite ante acta a contrario sensu illius dicti not. Augusti. in sermone de innocentibus. hac animaduersione plectitur peccator qui cum in vita oblitus est dei in morte obliuiscatur et sui. Tamen quo ad canonizationem videtur esse necessarium quod probentur miracula post mortem facta. ¶ Et quo ad miracula facta post mortem non tacebo unum quod de beato Jeronimo dixit Jo. an. in nouella i. d. c. unico quem ibi etiam referunt Pe. de ancha. et Domi. de sancto Gemini. Dicit enim Jo. an. se remittere ad quandam libellum vocatum Jeronimiana quem edidit in laudem et memoriam beati Jeronimi quod ipse fuit presbiter cardinalis et se reperisse quandam legendam dicentem quod habuit titulum sancte nestasie. Et quod iste glossosus doctor usque ad eius tempora fuerat per italicos partem honoratus quia apud eos vna tantum sciebatur ecclesia et illa miraculose suo tempore et sic post mortem beati Jeronimi fuit constructa postea dicit duas alias ecclesias fuisse sibi intimatas. et hanc negligentiam dicit se emendasse pro posse ut latius videri poterit in dicta Jeronimiana. Et ex his colligitur post mortem Jeronimi in verecundiam et obprobrium italorum deum tam grande miraculum fuisse operatum ut sine hominis opificio repertum fu-

c i

autem facta et operata miracula
ad. 2000 in 3000

legitur. de beato Jeronimo

erit ecclesiam in italia beato Jero-
nimo dedicata; constructam fuisse
quod fuit signum verax magne ipsi
us sanctitatis. Et licet vt dictus est
fuerit cardinalis ignobilem tamen
z rusticana; traxisse videt originē
vt de se loquēs ipse testat in. c. glo-
ria episcopi. xij. q. ij. Inquit enī. na-
tus in paupe domo z in tugurio ru-
sticano qui vix milio z cibario pae-
rugientē ventrem saturare poterā
nunc simula; z mel fastidio. z dū di-
cit milio facit pro eo quod dicit gl.
not. in. l. seruis vrbānis. ff. de lega.
iij. volens q rusticī pro cibo vti nō
debent pullis sed cepe z caseo. nec
libellis idest panibus albis s; gros-
sis. Idem tenuit glo. i. l. iudices. l.
de epis. audi. Uiles enī; z grossi ci-
bi vilibus delicati vero nobilib; p-
sonis sunt dādi. tex. est not. in. c. nō
cogan. xli. dis. Unde dicit glo. in. c.
non satis in versic. quanto. lxxxvi.
dis. q pauperibus nō sunt faciēda
sumptuosa conuiuia adeo q si fiant
sit peccatuz saltez veniale. vt in. s.
crimis circa fi. xxv. dis. In his enī;
attendī debet status z conditio p-
sone. p id quod in simili voluit glo.
not. z est glo. ij. in. c. cū adeo de re-
script. similis est glo. in. c. cōquerē-
te de cleri. non resid. facit alia in. c.
vni co i versī. absq; penuria de sta.
regu. li. vi. Et dū; dicit Jeronimus
cibario pane. glo. z Archid. ibi ex-
ponit cibario. i. familie. cibus enī;
a cibaris verbo grece quod idē est
quod ancilla descendit fm Archid.
Sed contra hanc expositionē vide-
tur facere lex illa seruis vrbānis in
versī. quod maxie ex libellis fami-
lie. iūcta glo. que dicit libellis idest
panibus albis. z sic pāis familie nō
est panis grossus. vt sentit glo. illa
z Archi. Na; ut dicit glo. in. d. l. iu-
dices libellus est diminutiuz libi.
descendit nanq; ab hoc verbo libi
libi vel liba libe quod idē est quod
panis albus subcinericius. Et alle-
gat illam auctoritate; puer fugiti-

uus noluit libuz a sacerdote accipe
Nisi forte defendēdo Archid. dice-
remus q ideo libellus z sic pāis fa-
milie potest dici grossus. non quia
ex farina grossa z nigra s; qa gros-
so modo coctus. s. sub cinere vt fa-
ciūt viles z plebei qui subcinericiū
sepe comedit panē. que; vulgares
crescētes; appellant. z forte olī; h^o
mōi pae fruebat fāilia. dñi vō frue-
bant delicatiori mō cocto puta in
in furno vel lapideo vel ereo vt fit
etiam hodie. Item dum dicit Jero-
nimus nunc simulam z mel fastidio
exponit Archid. i. panem albissimū
qui fit ex flore farine. Et dum dicit
nunc exponit. i. ex quo sum factus
prelatus z sic ex verbis Archid. eti-
am probatur q Jeronim^o fuit car-
dinalis vt predixi. z licet se ignobi-
lem Jeronimus attestetur tamen i
eius vita eum fuisse nobilē his ver-
bis legitur. Beatus igitur Jeroni-
mus genere nobili ortus patre ve-
ro Eusebio nomine opido stridonis
qō a gothis euersuz dalmacie quō-
dam pannonieq; confiniuz fuit zc.
In cuius quidem vita dicitur etia;
eum fuisse cardinalem. Potuit tamē
Jeronimus se appellare ignobilez
ex quadam humilitate argumēto e-
ius quod dixit glo. ij. i. c. quā graui-
de crimi. fal. quod Gregori^o aliquā-
do loquebat vni in plurali z aliquā-
do de seipso loquebatur singulari-
ter ex magna humilitate. Et hec suf-
ficient pro hoc tertio dubio.

Estat quartum z vltimuz
dubium examinanduz vi-
delicet que forma in cano-
nizatōne sit seruanda z se-
quit^r Jo. an. do. Anto. z cōiter scri-
bentes in illo. c. i. de reli. z venera.
sanc. In antiqs reperio. xij. esse ad
hoc requisita seruato ordine infra-
scripto. Debet enī; expectari q ali-
que persone honeste z autēte de-
nuntient factum romano pontifici:
z supplicent pro canonizatōne faci-

*Partitio
libris pauperes de
m vni*

De iur. nō loquor.

*De pauperes vni delectano
is*

De vni in singulari

*libris
pauperes
de m vni*

*de Jeronim^o
mō q
grā*

o

*De canonizatōne
libris pauperes de*

enda et hoc non semel sed pluries et
instante sicut notatur de cessione et
petitione palei ut in .c. quidam ce-
dendi de renunc. in .c. cum post peti-
tam de elect. Non enim consuevit sta-
tim moueri ad committendam talem
inquisitionem romanus pontifex: sed
potius expectare quam diu pulsetur et
famam accedere: et vtrum miracu-
la crescant et continuentur antequam
inquisitionem committat et bene. nam ut
in precedenti dubio dictum est mi-
racula aliquando fiunt per malos unde
est cauendum ne populus decipi-
atur ut in .c. si. in fi. de reli. et vene-
sanc. Et quia circa maiora maius pe-
riculum vertitur cautius est agendum
xlj. dist. quiescamus. lxi. dist. c. mira-
mur. i. q. i. §. ecce cum honoris et in
c. vbi periculum de elec. li. vi. Dicunt
tamen aliqui quod si fit elusio vix pos-
sunt continuari miracula ultra. xl.
dies. ¶ Pro primo requisito in eo
quod dicit non consuevit pontifex
statim moueri facit ratio quia nemi-
ni de facili est credendum. l. sicut et
ibi Bal. L. de fide instrumentorum
et glo. in .c. cupientes post princ. de
electio. in. vi. Et ideo glo. in. l. i. §. i.
ff. de eo per quem fac. erit dicit impu-
tandus illi qui est nimium credulus. in
iura illud. Qui cito credit leuis est cor-
de. Unde Quidius in libro episto-
larum epistola. xvi. loquens de puel-
lis que faciles sunt ad credendum sic
inquit. Credulitas damno semper so-
let esse puellis. Quare petrus ora-
tor Joannes bochatius florentinus
de casibus virorum illustrium li. i. di-
xit. Repentina credulitas mater est
erroris et nouerca consilij. Immo
plus dicit glo. not. in .c. si quis pro-
stera. l. dist. q. non est statim creden-
dus etiam bono viro. et ideo dicitur
in hoc requisito quod etiam si essent per-
sone honeste et autentice debent non
semel sed pluries et instanter denun-
ciare. Dicit tamen Bal. in. l. iudicia
L. de rei vendi. quod dictum notabilis
viri inducit iustam credulitatem. Idem

tenet in .c. cum contingat in secunda
col. de rescript. et ibi in vltima col.
refert collec. dicere quod appellatus
debet credere discreto et notabili
viro dicenti eius aduersarium appel-
lasse. allegat. c. tanta. lxxxvi. dist. et
Specu. in ti. de citatione. §. sequitur
videre. et glo. in verbo plena in cle-
men. causam de electio. facit per hoc
quod dicit glo. penul. circa fines in
l. titio fundus. ff. de codi. et demon.
Tamen Bal. in. d. c. cum contingat
in. ij. columna dicit quod licet boni et
discreti viri dictum inducat iustam
credulitatem non tamen quis tene-
tur ei credere per tex. notabilem se-
cundum eum in. l. ij. ff. quod fal. tu-
to aucto. Item pro eo quod dicitur
quod romanus pontifex debet expec-
tare prius famam accedere antequam
inquisitionem committat facit. c. qua-
liter et quando el secundo de accus.
in versic. ne semel tantum sed sepe
quod clamor inuit et diffamatio ma-
nifestat et ibidem quasi denunciante
fama vel deferente clamore etc. vbi
probatur quod non debet fieri inquisi-
tio nisi fama de eo qui inquiritur pre-
cedente. Et ideo ibi not. dicit domi-
nus Ab. quod in inquisitione iudex non
tenet locum partis sed infamia est
loco accusatoris seu denunciatoris
et sic iudex non est accusator quia non
fungitur duplici officio incompassi-
bili nam alius debet esse accusator
alius iudex. iij. q. iij. c. primo et se-
cundo et in .c. forus de verborum si-
gnificatione. Et hec fama debet pre-
cedere a viris prouidis et honestis
ut in dicto. c. qualiter. Item dicitur
quod pluries et instanter debent
denunciare: hoc ideo est quia instan-
tia in pluribus multum operatur et
maxime in oratione ut in .c. in opor-
tuna de penit. disti. i. facit tex. in .c.
vbi periculum in. §. si. in versic. et a-
pud eum deuotis orationibus insti-
tatur et ibi per Archidiaconum de
elect. li. vi. Item instantia opera-
tur in causa appellationis quo ad pe-

c ij

bal. in. d. c. credendum discreto

viro

proponitur
no t3 Aariz
moderati ad
Canoniam
fatis
no p obit
qny Aariz
dum

tedos apostolos de quibus in .l. vni
ca vbi Bar. ff. de libel. dimisso. et in
l. eos in .§. apostolos et ibi Bar. L.
de appel. et in .c. i. et i. c. ab eo cum ibi
not. de appel. li. vi. Et in clemen. ij.
eo. ti. et isti apostoli sunt littere dan
de ab eo a quo appellatus est ad eum
qui de appellatione cogniturus est
d. l. vnica in prin. et ideo tales sunt dicitur
apli. quia sicut apli grece latine dicitur
tur missi secundum Alberi. de rosa.
in dictionario suo in verbo apostoli
allegantem quedam maximianum in ser
mone apostolorum Petri et Pauli.
Ita ipse littere dicuntur dimissorie
dicta. l. vnica. et voluit Lardi. in octa
clemen. ij. in secunda questione. Et
hec fuit ratio quare discipuli a christo
electi fuerunt appellati apostoli.
quia ab eo missi ad predicandum per
vniuersum orbem. ut habetur Ma
thei ultimo capitulo. et in .§. ecce.
xxxvi. dis. et per Archi. in .c. funda
menta in verbo apostolos de elec.
in. vi. et Specu. de sum. trini. et fide
catholi. circa finem. Item ad bap
tizandum omnes gentes ut habetur
Job. iij. c. et i. c. penul. de baptismo
et hoc procedit non solum in duode
cim apostolis de quibus per glo. i.
et ij. in .c. vnico de reliq. et venerat.
sancto. li. vi. et per Abb. in .c. fi. vbi
fit de eis mentio de feri. sed etiam in
lxxij. de qbus in .c. in nouo. xxi. dis.
et per glo. in .c. cum ecclesia de elec.
Item instantia multum operatur in
impetratioue gratiarum. ut in .c. fin.
de rescript. li. vi. et in .c. ij. de cocef.
preben. eo. li. hec tamen instantia
tanquam ambiciosa importunitas re
probat in illis casibus. Datur enim
ambiciosa et non ambiciosa impor
tunitas ut declarat glo. in dicto. c.
fi. in verbo importunitate ad quam
me remitto. vbi etiam per Domini. et
alios. Et facit ad predicta de instan
ti petitione. tex. nota. iuncta glo. in
verbo deus in .c. non mediocriter in
prin. de conse. dis. v. et tex. cum glo.
eleganti in .c. prisca. centesima dis.

et in .c. cum in iuventute in verbo im
portunitate de purgatio. canoni.

C Secundum requisitum est quod si
continuentur supplicationum instā
tie et fama et miraculorum continua
tio perdurare dicatur consuevit ro
manus pontifex hoc proponere in
ter fratres et aliquibus episcopis pa
trie illius qui dicitur sanctus vel con
uicinie vel alijs personis honestis
discretis et incorruptilibus comit
tere ut inquirent de fama et deuoti
one populi et de miraculis et alijs que
sunt eidem nuncianda in genere et
non in specie et quo ad famam et non
quo ad veritatem. et quod sibi scribant
que iuenerint. et an eis videatur quod
super veritate eorundem sit inqui
sitiō committenda. **C** Quo ad hoc
secundum requisitum in eo quod di
cit consuevit romanus pontifex hoc
proponere inter fratres facit ratio
de qua statim dicam in tercio requi
sitiō. **C** Item pro eo quod dicit quod
debet committere episcopis illius
patrie vel conuicinie facit. quia vi
cinus presumitur scire facta vicini
et eius conditiones secundum Bar.
in .l. i. in quinta col. versicu. quero
quid in teste. ff. si certus peta. facit
l. si vicinis et ibi Lyn. et Bart. L. de
nupt. et per Specu. in titu. de com
peten. iudi. adi. §. primo versic. sed
nunquid. glo. in .l. secunda. L. quan
do fiscus vel priuatus. per Bart. in
l. mutus in fine principij. ff. de ac
quiren. heredita. **C** Item pro eo
quod dicit vel alijs personis hone
stis discretis et incorruptilibus fa
cit quia ius multum defert honesta
ti et discretiōi. ut in .c. pastoralis. §.
preterea in fine ibi coram publicis
et honestis personis officij. ordina.
et in .c. nisi essent viri prouidi et ho
nesti de prebend. Et sic noto quod ta
les persone presumuntur incorru
ptibiles. dummodo non essent ege
ne. Nam hec qualitas licet essent
honeste inducit presumpas corru
ptibilitatem. tex. est not. in .l. iij. in

prin. ff. de testi. **T**ertium requi-
situm est si tales rescribunt talia per
que videatur quod inquisitio veritatis
comitti debeat requirit iterum sum-
mus pontifex fratrum consilia et dif-
finit utrum sit inquisitio committen-
da vel non. **P**ro eo quod dicitur quod
iterum summus pontifex inquitur et
consilia fratrum facit ratio nam si eo-
rum consilium requiritur in canoni-
zatione ut supra dixi in secundo dubio in
fi. ubi me remitto ergo in omni eo
sine quo non pervenitur ad ipsam
canonizationem interuenire debet
eorundem consilium argumento. c.
preterea de offi. deleg. l. ij. ff. de iu-
risdictio. omniu iudic. et l. oratio de
sponsa. cum siml. Et ideo dixit bal.
in l. i. l. si rector prouinti. quod si per-
missum est prioribus quod possint sta-
tuere super reddenda iustitia in ci-
uitate poterunt eligere potestatem
qui illas reddat et poterunt addere
penas. Item dicunt doctores et ma-
xime Abbas in. c. ij. post glo. ibi se-
cunda de precari. quod ambasiator et
stitutus ad pacem ineundam potest
apponere penam ut pax seruetur.
Unde dixit Ange. in prealle. l. ij. quod
procurator constitutus ad venden-
dum promittere potest de euictione
Facit quod voluit Bald. in l. ij. in
sa columna. l. quomodo et quando
iu. qui idem tenuit quod in dicta. l. i.
l. si rector. prouin. et similiter Bar. in
l. ambitiosa in. viij. columna in ver-
ficu. tertia regula. ff. de decr. ab or-
fa. cum simili. **Q**uartum est re-
quisitum quod si inquisitio ei committen-
da videtur iterum rescribit eisdem
vel alijs quod iterum veritatem requi-
rant. Primo de fama. Secundo de
vita. Tertio de miraculis exacte di-
ligenter fideliter et prudenter secun-
dum articulos et interrogatoria que
sub bulla sua transmittit de quo no-
tatur in dicto. c. venerabili de testi.
et quod inuenerunt remittat suis si-
gillis inclusum. Circa illud quod di-
cit de fama vita et miraculis etc. **S**a

cit quod supra dixi in primo requisito:
quia miracula aliquando fiunt per
malos. Item pro eo quod dicit sub
sigillis etc. facit nam sigillum reddit
scripturam autenticam text. et glo. in
c. peruenit de fideiussoz. Item facit
eam indubitata secundum Bald.
in l. in bonofidei. l. de iure iuran.
Item per sigillum probatur contra-
ctus partium ubi non est notarius
secundum Baldum in titu. de pace
constantie in prima collu. **I**tem
probatur delegatio secundum An-
ge. in l. consentaneum. l. quomo-
do et quando iudex quod dicit esse
notandum pro nuncio quod sibi creda-
tur si portat sigillum. **Q**uamuis
quo ad illud quod dicit de delegatioe
Bald. in dicto titulo de pace constan-
tie. teneat contrarium. Sigillus ve-
ro domini generale non excusat cu-
stodes rocharum ut nota. declarat
Bal. in. c. significauit de appella. di-
cens quod illi qui habent rochas in cu-
stodia debent recipere signa eis de-
putata et si crederent litteris gene-
ralibus domini non excusarentur im-
mo punirentur de sigillo cuius ma-
teria non est principalis materia no-
stra remitto me ad glo. in. c. cure.
xi. q. iij. et in. c. post cessionem et ibi
doctores de proba. Specul. et Jo-
an. in additionibus in titu. de instr.
edi. in. §. breuiter glo. et Imol. in. l.
ij. §. si dubitetur. ff. quemadmodum
testamenta aperiantur et in. l. ita sti-
pulatus in. §. grifogonus. ff. de ver-
borum obligat. et late per baldum
in. c. ij. de fide instru. cum si. **Q**ui-
tum requisitum est quod remissa in-
quisitione committatur examinatio in
curia aliquibus capellanis vel alijs
personis autenticis et discretis que
etiam forment rubricas. Ad illud
quod dicit vel alijs personis auten-
ticis et discretis facit quod dixi de
personis honestis et discretis supra
in secundo requisito. Item facit quod
dicitur de examinatione testium que
fieri debet per iudicem qui est ante

de p[er]t[ur]b[ati]o[n]e q[ue] b[ur]g[um] p[ro]m[ove]at

ticus & discretus. l. nullum & ibi doctores. L. de testi. Barto. in. l. curēt eo. titu. iuncta. l. continuus. §. cum ita de verbo. oblig. & in. l. vir bon^{us} ff. iudi. solui. & in. l. quod si effesi. ff. de eo quod cer. loco. facit quod habet in. c. in presentia de renuci.

Sextus requisitus est q[uo]d rubrice sic facte examinētur exacta diligentia per dominū papā & ei^{us} fratres & requirat papa consilia eorundem an si licet videantur probata talia propter que sit canonizatio nō immerito faciēda. Pro eo quod dicit de consilio cardinaliū facit quod dicit supra in tercio requisito. **S**eptimū requisitum q[uo]d si videt pape q[uo]d sit faciēda hoc secrete diffinit inter fratres. Ex quo infero q[uo]d illud dicitur secretus quod est quāpluribus notus ut est in cetu cardinaliū qui hodie sunt numero. xxv. & alias tempore meo fuerūt. xxxv. Immo possent esse ducēti & xxxvi. sicut fuerunt tempore Pontiani pape. ut habetur in cronica secundum q[uo]d referunt doctores in cle. ne romani. de electio. & in. c. vbi periculus eo. titu. li. vi. Tamen secundus Albericus de rosa. in rubri. de stata ho. esset decens q[uo]d essent. lxx. ut iudicarent omēs nationes & linguas que totides sunt. licet de facto nō seruetur. quia numerus cardinaliū est in arbitrio pape. ut refert & sequitur Marti. de lau. in tractatu cardinaliū in secunda conclusione. Sed contra hoc facit. nam validus est argumentū ab ethimologia vocabuli. l. ij. in. §. appellata & ibi Salyc. ff. si cert. peta. & in. l. i. i. prin. & ibi p[er] modernos. ff. de acquiren. possessione Et ideo dicit Abb. in probemio decretalium in. iij. columna q[uo]d ethimologia dat proprium intellectum verbis per. c. for^{is}. de verbo. signific. cum alijs ibi per eum adductis facit quod dicit Archidiacon. in. c. placuit in prin. xvi. q. i. Sed secretum per ethimologiam dicitur qua

si segregate idest seperate ab alijs actum ergo quod fit corā plurib^{us} non potest dici secretum. Respōderi potest fatendo argumentus q[uo]d respectiue dici potest aliquid esse secretum puta respectu vulgi. nam secretum est quod vulgus ignorat. l. i. §. summa. ff. de his qui deie. vel efude. voluit Bal. in ti. de pace constant. in. §. sin autez facit lex si quis in graui in. §. aperire in versicu. palam vel publice vel secreto. ff. ad silenian. Sicut in simili dicitur q[uo]d viginti milia dicitur pauci respectu aliorum secundum glo. notabi. in. c. disciplina. xlv. distinctione facit gl. in. c. vidua. xxxiiij. distinctōne & gl. in. c. cum causam in verbo efrenatā de testi. & in. c. latores i verbo multitudinem in fi. de cleric. exco. min. Diffinitio ergo de canonizando aliquem pro sancto facta solum inter papam & cardinales dicitur secreta respectu omnium aliorū eā ignorantium. Et ideo dominicus de sancto gemini. in. c. si. §. i. de heretic. i. vi. dicit per illum text. q[uo]d illud dicitur fieri secrete quod fit coram pluribus in secreto & allegat etiam. §. econtra iuncta glo. in verbo secreta de peniten. distinctione. i. que dicit q[uo]d illa que fiunt in presentia qui que hominum dicuntur secreta naz debet intelligi scilicet respectiue p[er] supradicta. **O**ctauum requisitus q[uo]d coadunatis episcopis qui sunt p[re]sentes in curia narret publice in cōcistorio ea que acta sunt & probata secreta diffinitione iam facta suppressa & requirat consiliū prelatorum. Pro hoc & pro precedenti requisito facit quod dicitur de electione scilicet q[uo]d de substantia siue forma electionis prelati est vt primo fiat in secreto demum publicetur. vt i. c. quia propter & ibi glo. i. verbo maior. Et sequitur dominus Abbas & coir doct. de electio. Item dum dicit q[uo]d coadunatis episcopis addo glo. not. i. c. anastafius quod

7. f. p[er]t[ur]b[ati]o[n]e

7. f. d[omi]n[us]

*20 sunt ei cardinales
misit long. m. m. g.*

que Jois. sum

*ab ethimologia vocabuli
Calu[er]g*

est. c. fina. xviii. dis. que dicit q̄ pa-
pa tenetur requirere consiliū ep̄i-
scoporum vbi de fide agitur. et tunc
synodus est maior papa quod ē no-
ta dignum ad limitationes. c. signi-
ficasti de electi. vbi probatur q̄ cō-
ciliū generale non est supra papā.
Nam fallit in concernētibus fidez
secundū do. Abba. ibi in septio no-
tabili allegātem glo. in .d. c. anasta-
stasius. ¶ Nonus requisitus quod
assignatur certa dies vt omnes cō-
ueniant ad certā ecclesiam in qua
accenditur cerei multi et sternit ta-
petis ecclesia et paratur et illuc con-
ueniūt papa fratres et totus clerus
et facit sermones summus pontifex
processum recitans et probata indu-
cens populū ad orandū q̄ de? nō
pmittat eos errare in hoc negocio
In eo quod dicit de recitatōe pro-
cessus adduci potest quod dicitur de
publicatione testiuū que est de ordi-
ne iudiciario. vt in. c. quoniam cōtra
falsam de probat. et in. l. prolata. l.
de senten. que publicatio similr fit
recitando dicta ipsorū testiuū. facit
glo. in. l. publicati. l. de testa. Itē
dum dicit inducens populū ad orā-
dū facit illud quod cantat ecclesia
in illa oratione multiplicatis inter-
cessoribus largiaris etc. Preces enī
sunt loco precij. Nihil enim est ca-
rius quam quod precibus impetra-
tur secundū glo. in. c. quez penitet
in verbo latoze. de peniten. dis. iij.
et fuit dictum Senece originaliter.
facit glo. not. i. c. tuā de eta. et qlit.
et in. c. moyses. viij. q. i. Item in eo
quod dicit non pmittit eos errare no-
to ex istis verbis Jo. an. q̄ ecclesia
particularis in canōizatione sancti
errare potest. de quo latius dixi su-
pra i tercio dubio ad quod me rmitto
¶ Decimum requisitus q̄ flexis ge-
nibus fiat deuota oratio et cantetur
veni sancte spiritus vel alius ymnus
sive antiphona conueniens. pro eo
quod dicit flexis genibus fit oratio

facit quod dicitur in. c. vbi pericu-
lum. §. ceterum alias in. §. et nos de
elec. in vi. vbi dicitur q̄ in electio-
ne pape instatur apud deum deuotis
orationibus vt bona et animab⁹
salutifera per ipsos cardinales fiat
electio. et est instandum oratione a-
pud deum flexis genibus non autē
recto corporē p̄ illud quod cantat ec-
clesia in celebratione orando dum
dicit oremus. Slectamus genua le-
uate etc. Faciunt arguendo a sp̄etia-
li tex. in. §. non autem in versic. sci-
re debet. lxxvi. distinctōe et. c. quo-
niam autem de consecra. distinctōe
iij. in quibus dicitur q̄ flexis geni-
bus non est orandum in illis. l. die-
bus qui sunt a pasca resurrectionis
vsq; ad pasca pentecostes et de ra-
tione in dicto versic. scire si ergo est
sp̄etiale in illo casu in contrarium e-
rit ius cōmune in alijs. l. ius singu-
lare. ff. de legi. l. i. in fi. ff. ad muni-
cipa. cum simili. Item dum dicit de
ymno veni sancte spiritus etc. facit
id quod similiter quottidie cātat ec-
clesia i celebratōe officij hore ma-
tutinalis: spiritus sancti gratia illu-
minet sensus et corda nostra etc. Et
tex. in. c. cum inter vniuersas circa
fi. ibi iuocata spiritus sancti gratia
de elec. et idem dicit Abb. in. c. tras-
missam in. iij. colum. de electi. q̄ in
electione ep̄iscopi fienda debet cā-
tari missa spiritus sancti etc. ¶ Un-
decimum requisitus q̄ surgat pa-
pa ab oratione et diffinat illum de
quo agitur sanctum esse et sancto-
rum cathalogo conscribendum et
festum suum tali die colendum. pro
eo quod dicit ascribendum catha-
logo etc. Facit glo. notabi. in. l. eos
l. de offic. magistr. milit. que dicit
quod qui non sunt scripti in matri-
cula sunt tanquam priuati. Et ideo
Angel. post glo. in authentic. de mā-
dat. princip. in. §. si quidem dicit
quod solum militibus scriptis in ma-
tricula danda sunt priuilegia milita

9.
forma. lano
in sacrosanctis

missa. l. xij.
q̄ p̄ p̄ib⁹ imp
at.

12°

xi. sequitur p̄ for

ria. Unde dicit Bald. in. l. diximus
in fi. de excusatio. tuto. quod mer/
cator non descriptus in matricula
non gaudet priuilegio mercatorum
facit. c. si romanoz. xviii. dis. vbi
probat qd qui non reperitur de/
scriptus inter alios de vniuersitate
non presumitur esse de vniuersita/
te. Et ideo glo. not. xviii. dis. in su/
ma dicit qd si est dubiu an aliqua sit
decretalis recurrendus est ad regi/
struz. c. vt veteruz. ix. dis. Presumi/
tur tamen esse decretalis si reperit
inter alias decretales instar illius
que inuenitur inter moniales. quia
presumitur esse monialis secunduz
dictam glo. facit. c. habeo librum. z
c. ysidor. xvi. distinc. vbi dicit Ho/
stien. seruados esse canones qui fu/
erunt positi inter alios canones. fa/
cit quod dicit Hostien. in. c. pasto/
ralis de fide instrume. text. z Bar.
in. l. i. l. de exact. tributo. libro. x.
z quod habetur in. l. fi. z ibi Bald.
l. de rebus credit. z facit. l. ij. z ibi
Bar. z Bal. l. de erro. aduoca. z l.
cum de lege. ff. de probatio. Unde
non immerito dixit do. Anto. in. c. i
de successi. ab intesta. qd statutuz re/
pertum in numero statutorum psu/
mitur esse statutuz. secus si esset ex/
trauagans. hec tamen limito nisi
esset notoriuz vel esset facta metio
in iudicio. quia tunc dicitur notoriuz
z per consequens non potest pretē
di ignoratia. Ita singulariter dicit
do. Anto. z Imola in probemio de
cret. §. sane. z in dicto. c. pastoralis
z Ab. in. c. i. de re iudi. z sentit bal.
in. l. leges sacratissime. l. de legib.
in versu. secundo quero an liceat ig/
norare constitutiones. z voluit ve/
ridicus doctor dominus meus in le/
gibus Alexan. de imol. in. l. cuz pro/
latis de re iudica. Itē in eo quod
dicit festuz suū tali die celebrari zc
dico illum diem esse celebrandum
quo mortui sunt non antez diē quo
nati sunt. quia die quo moriuntur na/
scuntur ad gloriā. glo. est singula

ris in. l. cum quidam. ff. de annu. le/
gat. secundum Lodouicuz singulari
xxiii. Ego addo alias in. c. non li/
cet. xxiii. q. iiii. z alias i. §. finali in
verbo natalibus. instit. de ingenu.
De quo per dominū Abba. in. c. li/
cet in secūdo notabili d ferijs. Fal/
lit in beato Joanne baptista z bea/
ta virgine quozuz natiuitates cele/
bratur cū fuerint sanctificati in vē/
tre matris. Fuerunt enim quatuoz
sanctificati in ventre matris scilicet
Job Jeremias beata virgo z Jo/
annes baptista secundū Petruz de
monte episcopus brixensem in di/
ctionario suo in verbo sanctitas in
§. quatuoz allegat. c. nisi super glo
iij. de renunciatio. ¶ Duodecimū z
vltimū requisitū qd cātetur Le deū
laudam? z celebret papa missaz so/
lemniter in honorez eiusdez sancti
Pro eo quod dicit cātetur Le deuz
laudam? zc. facit qd ecclesia quot/
tidie in offitio in fine hore matutie
cantat illud canticuz. Idem fit per
acta episcopi electōne fm Specu.
in titu. de electio. in. §. i. versu. con/
sequēter. in fine enī cuiuslibz ope/
ris laudandus est deus z gratie sūt
ei agende sicut facit ecclesia tam in
fine celebratōis missę qd in fine ho/
raruz canōicarum dum dicitur deo
gratias. facit. c. de ymnis de conse.
dis. pria. z ibi glo. vult qd clerici p/
assumptionez cibi debēt agere gra/
tias deo. facit. c. si. xliiij. dis. z quod
dicit gl. i. §. ex eo. xv. q. i. Dicit tū
Job. and. in. d. c. i. de reliq. z vene.
sancto. qd hic ordo hacten? nō sem/
per vsque ad vnguez est seruatus.
maxime quādo agebatur de marti/
rizatis pro fide. naz illi cōsueuerūt
facilius z leuius expediri. z ita di/
cit tenere Hosti. Et sic videtur per
hec verba Jo. an. qd papa possit in
canonizatōe sancti omittere predi/
ctam formam. ¶ Sed an hoc sit ve/
ruz videtur ante omnia dicendū qd
non. nam forma dat esse rei secun/
duz phūz in. vij. z. viij. metaphisice

q. 110

in hosti. z not. qd
miles - alleg. non p. q. sum
miles ad ostendit

in p. s. dicitur

quo debet fieri laus
sati celebrari

q. fuerit
sanctificati
in ventre
matris

xy. fey. 11

de p. m. ellectio
no qd

no quibz temp
dicitur z dicitur
laudamz de laus
dicit

maxime de
facili anno
m. g. an. 11

De forma et vnde dicitur per

z glo. in. c. si motum de consecra. di
stinc. i. que dicit q̄ forma ē esse rei.
facit not. tex. apud legistas in. l. iulii
anus in. §. quantum. ff. ad exhib. et
in. l. i. §. eum qui. ff. de consti. pecu.
z in. c. in ciuitate z ibi glo. in verbo
ex forma de vsur. Et hec procedunt
in forma substantiali per id quod di
cit Bal. in. l. vniuersa in prin. ij. col.
L. de preci. imperat. offer. vbi dicit
q̄ quandoq; forma requiritur ad ef
se rei quandoq; ad confirmatione
rei in esse producte quandoq; ad ef
fectum seu vtilitatem consequenda
primo casu si obmittitur forma non
valet ipso iure ratio quia talis for
ma dicitur substantialis allegat. ff.
de verb. oblig. l. qui rome in. §. fla
uius. secundo z tertio casu valet ip
so iure quia talis forma dicitur acci
dentalis cuius defectus ipso iure nō
viciat z allegat Aristot. z Aueroim
dicentes q̄ forma substantialis ad
uenit rei existenti in potētia forma
accidentalit aduenit rei existenti in
actu sed non est dubium q̄ postquā
res est in actu difficilips rescinditur
q̄ a principio impediretur ergo zc
Et in hac forma substantiali verifi
cabitur quod dixit Bal. in. l. ordo i
ij. col. de exequ. rei iudi. c. q̄ ad vn
guem forma seruari debet. Itē qd̄
dixit dominus Anto. in. c. p̄ pisanis
i. ij. col. de resti. spo. q̄ obmissio for
me i qualibet minima parte viciat
processum. Item etiam verificabi
tur quod dixit Bar. in. l. i. ff. de con
di. inde. q̄ vbi id quod agit peccat
in forma nō oritur naturalis nec ci
uilis obligatio. Item quod in simi
li dixit glo. not. de omissione ordi
nis iudiciorum vt si est ordo substā
tialis vicietur actus. ij. q. i. in sum
ma. Luz igitur forma de qua hic fit
substantialis vt patet per ea que su
perius dicta sunt debet ad vngū
seruari. Sed contrariū dico esse ve
rius scilicet q̄ papa nō tenetur ser
uare dictam formam adeo q̄ si eaz
nō seruet valebit canonizatio. Pri

*an om̄is
forma viciat*

mo pe. auctoritate; Jo. an. de quo
supra qui vt verbis vtar Ludo. ro.
in sing. suis. ccccclxxvi. fuit doctor
valentissimus mundi: z verifice sci
entie iuris canonici patres eum ap
pellauit Bal. in prelud. feudo. in se
cunda columna. ¶ Secundo nam
hec forma est fundata in iure positi
uo canonico vt supra ostendi s; pa
pa potest tollere ius posituum se
cundum Inno. in. c. cuz ad monaste
rium de sta. regul. glo. z ibi omnes
doctores z maxime dominus Anto
nius z Abb. in. c. proposuit de con
ces. preben. z Abb. i. c. de multa de
prebend. Et ratio est quia eius est
tollere cuius est condere. l. iij. ff. de
re iudica. l. eius est nolle. ff. de reg.
iur. facit. c. inferior. xxi. distinctione
z. c. i. xix. qōne secunda z. c. omnis
vtriusq; sexus de peniten. z remis.
Unde dixit Philosophus in primo
de generatione z corrup. q̄ ea que
sunt principia generandi sunt prin
cipia corrupendi. l. nihil tam na
turale. ff. de regulis iur. l. sticus. §.
naturalis. ff. de solu. z in. c. i. de re
gul. iur. sed ius posituum canonum
est compilatum a papa ergo per e
um tolli poterit z per consequens
dicta forma in eo fundata argumē
to. c. accessorium de reg. iur. in. vi.
z. l. cum principalis. ff. eodem titu.
Item papa z maxime in spirituali
bus potest adquare quadrata ro
tundis secundum Hostiensem in. c.
cum venissent. de iudic. facit. c. cū
cta per mundum el grande z el pic
colo. ix. q. iij. z quod dixi supra i se
cundo dubio circa principium. Et
ex hoc sequitur q̄ vbi lex vel canō
dant certam formam substantiales
in actu fiendo nō tenetur conditor
legis vel canonis in tali actu si non
vult eam seruare. facit in argumen
tum. l. digna vox. Et quod ibi notat
scribentes. L. de legibus. z. l. prin
ceps. ff. eo. ti. qd̄ erit secus in infe
riorib; p̄ supi; allegata. Non debe
ret tñ papa obmittere talē formaz

*Non habet dicitur de forma
de Valerius sumi et pariter
p. Bal. appellat.*

no de potestate pape

*no. papa no seruaat ordinem pmo
conlt*

vs propter hoc ecclesia scandaliza-
retur per id quod not. dicit dominus
Abbas in. c. cum teneamur de pben.
q non est obediendus pape ubi ori-
tur esset scandalus etiam si papa
precise hoc mandaret non obstante
aliq scadalo: et ita ampliabit quod
not. dicit do. Lardi. in. c. si quando o
rescript. ubi voluit non esse obedi-
endus pape ubi imineret scandalus li-
cet mandatū non esset iniquū. et ita
dicit se consuluisse cum Urbanus se-
xtus priuasset Carolus regē regno
Iherusalem et misisset lras epō Flo-
rentino ut in ciuitate Florentie pu-
blicaret processus et apposuit penā
ipsi episcopo nō publicanti et popu-
lo Florentino non recipiēti. Nam
littere si fuissent publicate ortus fu-
isset magnū scandalus in illo popu-
lo. Unde ipse cardinalis consuluit
differri debere publicationē donec
cōsuleretur papa circa hoc. ymmo
dico q differri debuisset non obsta-
te aliquo scadalo. per id quod di-
cit Abb. in. d. c. cum teneamur. Un-
ad propositus dicit glo. not. in. c. si
papa. xl. dis. q licet papa possit ac-
cusari solus de heresi tamē poterit
de alijs criminibus accusari si eius
exemplo ecclesia scandalizaretur.
Item glo. in. c. p principalem. ix. q
iij. dicit q papa non posset priuare
oēs epōs quia turbaret vniuersalis
status ecclesie. et sic oriret scandalū
facit. c. nihil cum scadalo de pscrip.
Item quod dixit Lodo. roma. sing.
ccccxxxix. q illa regula ei? ē velle
et non hz locus quado venit in pre-
iudicius ecclesie. et allegat quod di-
cit Jo. an. in addit. specu. in ti. de in-
stru. edi. §. nunc vero aliqua in fine
et Bar. i. l. priuilegia. L. d. sacrosan.
eccle. Ita dicam? in casu nro quia
satis esset p iudicius ecclesie si scan-
dalizaret propter omissiones dicte
forme. Et vltra p allegata in mate-
ria forme vidēdus esset Jo. de lig.
in. c. cum dilecta super glo. iij. de re-
scrip. et Bal. in. l. omēs populi i pe-

nul. col. de iusti. et iure. Lardi. in cle-
mē. pria in. vij. q. de iurepatro. In-
no. in. c. ij. de consue. Archidia. in. c.
quorundā. xxij. dis. Bal. in. l. si alte-
rius. L. si min. se maio. dixit. Idē in
l. si. L. si manci. ita alie. fue. ut ma-
numit. Bar. in. l. cum quid. ff. si cer-
pet. Do. Anto. in. c. cōsultationibus
de iurepatro. Idem in. c. si. in pen-
col. de restitu. spo. Bal. in. l. nō om-
nis. ff. si cer. peta. et in addit. specu.
in tit. de recusa. vers. sed quid si sta-
tutū. Bar. in. l. illud. §. sed si ita. ff.
quod cuiusqz vestri. not. Bal. in. l.
si creditor. L. de fideius. cum alijs si.
recēseri que laboriosus poti? esset
qz vtile vel necessariū. Et quoniam
pater reuerende si bene recolo me
interrogasti qz primus fuit sancto-
rus secundus hanc formā canoniza-
tus asserēs te intellexisse fuisse ber-
nardus quod equidem tunc me ig-
norasse respondi. Postmodū vero
tue paternitatis intuitu curioso id
queritans reperi in loco nō vulga-
ri primū fuisse quendā apollionem
heremitā natōne grecū ac pro fide
xpi martirizātū per Nicolaum pri-
mus hanc formā canōizatū qui apol-
lio tempore xpi in quada; silua pa-
storibus pdicans xpm ipsus verū es-
se messiaz a iudeis clavis ligneis i
domio passus est martirium. et hoc
ipsi Nicolao scire optanti quis pri-
mo martirizatus fuerit diuino spi-
ritu reuelatus est. Quod vero dici-
tur de beato Stephano pthomar-
tire intelligi debet post mortē xpi.
et hoc proculdubio nouū qz plurimis
videbitur. nec miretur aliquis si au-
ctoris nomē tacui. hoc enim reperi
in libro quodam antiquissimo ac si-
ne titulo cui fidem prestiti cum ibi
qz plurima alia romanorū ac sumo-
rus pontificus gesta que vera repu-
tantur repererim. non tamē credo
q in dicta canōizatione hec forma
ad vngue seruata fuerit et maxime
quo ad dci scti pbatōs. s; in hoc ip-
se Nicolaus steterit diuine relatiō-

no obediendus pape
Jo. Lard

2. i. Lard. sup. omni hōe fore

Potuissem quae plura licet extra-
uagantia huic opusculo ut multi scri-
bendo faciunt interserere pro optime
sed tum propter temporis angusti-
am ut praedixi. necnon quia alienum
est a me superfluum ac ut melius lo-
quar impudentibus membranas one-
rare mihi visum est uti hac qua gau-
dent breuitate moderni secundum glo. i.
in. l. i. ff. quod met. cau. verbositas
enim confusione inducit quam verbo-
sitate acriter reprehendit imperator
in. l. ij. §. hec aut oia. L. de vete. iure
enim dicit ne verbositas eorum ali-
quid legibus nostris afferat ex con-
fusione dedecus. Unde bene dixit
Philosophus in primo ethicorum quod
ea que possunt fieri per pauciora non
debent fieri per plura. de quo dixi su-
pra in secundo dubio. Quare pro hec
expeditum sit opusculum hoc ad ppe-
tuationem tui deuotissimi nominis cum
laude et gloria omnipotentis dei. qui
vixit et regnat trinus et vnus per in-
finita secula seculorum. Amen.

Finit opusculum de canonizatio-
ne sanctorum editum ac compositum
per celeberrimum iuris vtriusque mo-
narcham canonicumue bononiensem
dominum Troilum de maluitijs. **I**m-
pressum in alma ac inclita ciuitate
bononie per me Ugonem de Ruge-
rijs. Anno a natiuitate domini no-
stri Ihesu christi. Mccccxxxvij. die
sexta iulij. Laus deo omnipotenti

